# FASTI GETICI O GOTICI

## ANEXĂ
## la

## *STORIA D'ITALIA*
**VOL.II**

**CARLO TROYA**
**(1844)**

**traducerea şi introducerea**
**Ana-Maria Moraru**

## INTRODUCERE

În această scurtă *Introducere* voi încerca să aprofundez două dintre noţiunile propuse de către prim-ministrul italian Carlo Troya în 1844, a cărui biografie succintă se poate găsi şi în traducerea lucrării ***Discurs despre Arhitectura Gotică,*** operă strâns legată tematic de prezentul ***Apendice al Volumului al II-lea al Storia d'Italia del Medio-Evo***.

Mi-aş dori să transmit puternica stimă pe care i-o port acestui celebru istoric şi om politic italian, care şi-a dedicat parte din viaţă pentru a apostrofa şi enunţa erorile istorice create în timp, fie din anumite scopuri fie, pur şi simplu, din superficialitate sau preluarea defectuoasă a anumitor evenimente. El dedică străbunilor noştri sute şi sute şi mii de rânduri de cronologii, informaţii, supoziţii logice deduse din studierea documentelor vechi şi antice, unele dintre acestea unice în lume - aflate exclusiv pe teritoriul Italiei - şi le oferă un loc important în marea istorie a Imperiului Roman. Noi nu vom putea ignora la nesfârşit această "altă perspectivă" a Imperiului Getic sau Gotic căci, tehnologia şi cunoaşterea limbilor pe de-o parte, şi dorinţa de înţelegere şi adevăr pe de alta, vor uniformiza accesul chiar şi acelora dintre noi în care prejudecata sau pseudo-cunoaşterea evenimentelor deţine întâietatea.

**Geter** este fiul lui Aram, nepotul lui Sem şi strănepotul lui Noe, aşa cum este scris în Geneză[1]. În *La selva di varia istoria*: " Spun scriitori, aproape în unanimitate, că Goţii au fost primii care au atacat Imperiul Roman. Aceştia au venit din peninsula Scandia încă de la începuturi, când au populat pământul sub comanda lui Geter - nominat de Moise în Geneză, şi de la care au luat numele de Geţi, deveniţi apoi Goţi. Au locuit în Europa teritoriul Valahiei şi încă se mai disting în peninsula mai sus numită în Ostrogoţi şi Vizigoţi, vocabule care în limba lor înseamnă Goţii de Răsărit şi Goţii de Apus"[2]. Aici trebuie să amintesc că în acea vreme "fizica pământului era diversă iar Ablavio, interpretând greşit studiile geografice ale lui Ptolemeu, l-a făcut pe Iordanes să creadă că Goţii proveneau din insula Iscantia sau Scandia, fără ca vreunul dintre ei să o cunoască"[3], fapt care a atras ulterior confuzia universală şi pentru multe secole, a unei origini Scandinave a Goţilor.

În *Dell'origine de Barbari che distrussero per tutto'l mondo l'Impero di Roma* :"În Istoriile Caldeilor ale lui Berosus se citeşte cum că Noe plecat din Armenia, a traversat fluviul Tanais (n.t. Don) şi a mers deasupra Mării Ocean, luându-i cu el pe cei patru fii ai lui Aram: Messa, Ul, Ur şi Geter, care sunt amintiţi de Moise, în Geneză. La început au locuit împreună, deasupra Mării despre care am vorbit. Cei patru fraţi s-au stabilit cu coloniile lor în acele teritorii astfel: din Messa vor ieşi acele popoare care vor da numele provinciei Moesia. Separându-se, unii s-au aşezat pe ţărmul Mării Majore (n.t. Marea Neagră), adică în Moesia Inferioară, care este Valahia de astăzi, deasupra Dunării, iar alţii în Moesia Superioară, care este Serbia şi Bulgaria de astăzi. Din Ul, al doilea născut, vor ieşi popoarele Ulmerige, despre care aminteşte şi Herodot. Aceştia au locuit acea parte care se numeşte Moscovia şi au luat, mai târziu, numele de Vandali. Din al treilea fiu, Ur, au ieşit popoarele Urone, despre care nu avem nicio memorie. Iar din Geter, al patrulea fiu, au ieşit Geţii, cărora le dedic această Carte"[4]. La aceeaşi pagină, un paragraf mai jos, se afirmă că **Berig**, fiul lui Geter, se va **reîntoarce** în Sciţia, ceea ce demonstrează că acela a fost pământul iniţial al Geţilor; iar Sciţia, aşa cum afirmă şi Carlo Troya, era apelativul eronat, prin care se făcea referire de multe ori la Dacia: "dar, o dată cu moartea lui Geter, poporul ieşit din colonia sa va pleca de aici din cauza geroasei ţări şi se va reîntoarce în Sciţia. Berig, al doilea fiu al lui Geter, a plecat cu poporul său în

---

1 **BIBLIA**, *Geneza 10 – Urmaşii lui Sem*

2 **CARLO PASSI**, *La selva di varia istoria,* Cartea Întâi, pag.3-4, Venezia (A.1564)

3 **ANTONIO RANIERI**, *Storia dell'Italia da Teodosio a Carlomagno*, Cap.22, pag.61, Bruxelles (A.1841)

4 **NICCOLÒ ZENO**, *Dell'origine de Barbari che distrussero per tutto'l mondo l'Impero di Roma,* secţ.1, pag.3, Venezia (A.1557)

trei nave care au fost printre primele construite în lume, căci primul constructor a fost Telechines, în Egipt, cu ale cărui nave a acostat în Rodos, locuind apoi acea Insulă"[5]. În *Storia dei dominii stranieri in Italia dalla caduta dell'Impero Romano in Occidente* este scris: "Schlozer, cunoscut publicist şi autor al uneia dintre faimoasele Istorii universale ale Septentriunii, după 50 de ani de lungi căutări a recunoscut cu ingenuitate de a nu fi găsit nici măcar un document din care să reiasă cine să fi fost primii locuitori ai Scandinaviei care, cu atâta dezinvoltură sau mai bine spus, cu atâta uşurinţă, s-a continuat pentru atâta timp să fie considerată pământul originar al Goţilor. Autori remarcabili, dintre care îl numim – dintre cei mai moderni – pe celebrul Cav. I.Jakob Gråberg, au început să combată cu succes eroarea infuzată de mai mult de treisprezece secole, cum că din Scandinavia – devenită un fel de *creatoare de naţiuni,* ar fi migrat iniţial Goţii. Se spune că aceştia au fost Sciţi sau Geţi sau Daci, că ei ar fi avut un puternic şi faimos rege cu 38 sau 39 de secole Înaintea Erei Vulgare (?) numit Berig şi care, cu puţine nave, a plecat din Insula Scandia din Marea Septentrională, debarcând la malurile Vistolei; că de aici s-ar fi extins de la Boristene la Tanai şi la Mlaştina Meotide[6]".

**Alfabetul Getic** sau **Ulfilan** – "Se spune că literele gotice au fost inventate de Gulfia, Gylfe, Vulfila, adică Ulfila, episcop al Goţilor din Basarabia, din anul 373 al e.n."[7]. Contele Jakob Gråberg från Hemsö, autorul eseului *Saggio istorico su gli Scaldi o antichi poeti scandinavi,* afirmă că "în timpul primelor sale studii, un prieten doct, interesat ca şi el în chestiunile naţiunii, scrisese un mic tratat, prin care sublinia că acel episcop nu era altul decât Gylfe, Regele Suediei din timpul invaziei lui Sigge, numit de noi, Odin; că el a fugit din faţa acelui puternic războinic legislator şi, abandonând Septentriunea, s-a refugiat în Sciţia, la Pontul Euxin, pentru a învăţa direct de la sursă acea religie care, mai mult decât forţa armelor, îl făcuse pe Sigge să supună atâtea naţiuni"[8]. "Sigge Fridulfson (n.t. fiul lui Fridulf), fugind la rândul său din calea Hunilor, s-a refugiat în Suedia, unde a fondat cruda religie descrisă în *Edda.* El a fost numit Odin al III-lea şi considerat de unii Alan, de alţii Got, deoarece a fost însoţit de *Asii,* adică de Eroii Goţi, *Semizei*"[9]. În acei ani, teritoriul Basarabiei era locuit de Dacii liberi, care se retrăseseră cu mult din Dacia ocupată de Traian, de unde vor face acele nenumărate incursiuni şi vor jura exterminarea Imperiului Roman.

*În Storia d'Italia Vol. IV* există un extras din Arhiva Roncioni, din care se atrage atenţia asupra faptului că **"î**n anul 570, Pisa nu era oraşul Longobarzilor (n.t. era încă sub dominaţie Ostrogotă), aici găsindu-se deci alte documente ce nu aparţin Regatului acestora, dar care pot fi utile pentru a clarifica Istoria. ***Papirul din Napoli***, devenit ulterior argument de studii nobile, care a fost de foarte multe ori reeditat de Ihre în *Actele Upsal*, de Marini şi Masmann, conţinea caracterele Ulfilane. Aceste caractere au fost folosite în Italia sub regele Theodoric de unii Clerici Goţi din Ravenna, pentru scrierea Papirului; aceşti Goţi au făcut un contract cu Romanii, *prin care ultimii să fi întrebuinţat alfabetul Latin*"[10]. "Sfântul Eugenio din Toledo atestă că la jumătatea secolul al VII-lea, *alfabetul Getic* al lui Ulfila, aşa cum el îl numeşte – în ciuda tuturor studiilor moderne de etnografie - era folosit în Spania: <<a avut plăcerea – spune Carlo Troya- să enumere printre versurile sale, inventatorii principalelor Alfabete Europene cunoscute de el. L-a amintit, pe ultimul loc, pe cel *Getic,* adică Vizigotic*,* ca fiind cel mai recent dintre toate şi l-a numit drept autor pe Ulfila>>"[11].

Deşi Sfântul Eugenio îl consideră cel mai recent alfabet, Cardinalul Sfintei Biserici Romane, filologul Angelo Mai, găsind în Biblioteca Ambrosiana din Milano nişte *Codex*-uri foarte vechi pe pergamenă, le studiează şi face anunţul unei noi descoperiri: "examinând nişte antice *codex*-uri pe

5 *Idem.*

6 **FILIPPO MOISâ**, *Storia dei dominii stranieri in Italia dalla caduta dell'Impero Romano in Occidente*, secţ.29, pag.73, Firenze (A.1839)

7 **JAKOB GRǺBERG FRǺN HEMSÖ, GINO DORIA**, *Saggio istorico sugli Scaldi o antichi poeti scandinavi, in Nola I delle rune*, pag.131, Pisa (A.1811)

8 *idem*

9 **CARLO TROYA**, *Storia d'Italia Vol.I*, partea II, secţ.21,, pag.857, Napoli (A.1839)

10 **CARLO TROYA**, *Storia d'Italia Vol.IV*, pag.4, Napoli (A.1852)

11 **ACHILLE ROSSI, STANISLAO GATTI**, *Museo di scienze e letteratura*, Vol.XII, pag.180, Napoli (A.1847)

pergamenă, s-a observat că scrierii latine i se supunea o alta, de etate mult mai antică, având forme diverse şi extrem de importantă. Aceasta era *meso-gotica* traducere a celor 13 epistole protocanonice ale Sfântului Pavel, realizată în secolul al IV-lea de celebrul episcop Ulfila"[12]. "Limba este numită *meso-gotică*, pentru că se presupune a-şi fi avut începuturile în Moesia, printre Vizigoţi. În 1756, Knittel descoperă un palimpsest în biblioteca din Wolfenbüttel, deasupra căruia se observă puţine fragmente ale Epistolei Sfântului Pavel către *Romani*, scrise în gotică, *într-o antică versiune latină*. Acestei cărţi i-a fost dat numele *Codex Carolinus*, deoarece a fost descoperită sub domnia lui Carol, duce de Brunswich Lüneburg; literele sunt asemănătoare celor din *Codex Argenteo* iar limba, de asemenea"[13]. "Există opinii potrivit cărora aceste litere ar fi în mod vulgar numite *gotice*, căci ele nu ar fi decât cele latine, modificate. Se mai spune că în vremea dominaţiei Goţilor în Italia  nu exista o scriere regulară şi determinată, care să se fi servit de norme comune şi că aceasta ar fi şi cauza acestui mixt de litere cursive şi unciale. Pentru aceasta, înspre anul 1440 Ponteficii încep să combată această inovaţie, iar Clerul reunit la *Conciliul* lui Leon al X-lea în Spania condamnă solemn această nouă formă de litere şi ordonă uzul primitivei latine"[14]. Această decizie va atrage după sine, pe o perioadà destul de scurtà, extincùia Limbii Getice sau Gotice. "Descoperirea acestor pergamene şi cărţi, datate în secolele al VI-lea şi al VII-lea şi pe toată perioada Evului Mediu, au făcut să apară o lumină dubioasă asupra întrebării dacă actuala limbă italiană, cel puţin textual, este anterioară invaziilor barbare sau chiar Imperiului Roman. Un lucru este cert: citind în *Glossario della barbara latinità,* aflăm că în secolele al VIII-lea, al IX-lea şi al X-lea, în Italia, Franţa, Spania şi alte părţi, se scria într-o altă latină, bogată în cuvinte non-latine", "iar limbile populare din Italia, Franţa şi Spania erau mult mai asemănătoare între ele decât sunt astăzi, şi derivau dintr-o antică limbă comună, dar diversă de latină. Acest lucru este confirmat şi de studiul limbii valahe[15]"[16].

Având credinţa că noi nu putem avea un viitor mai bun fără o încercare de cunoaştere, atât cât este posibil, a evenimentelor petrecute pe teritoriul Patriei noastre, vă propun traducerea acestei Anexe cu speranţa că aceasta va putea influenţeze, în fiecare din noi, noi puncte de abordare, cuvinte cheie de interes, a ceea ce străbunii noştri ar fi vrut cu siguranţă să ne transmită.

---

12 **GAZZETTA DI MILANO**, Milano, 15 septembrie (A.1817)

13 **BIBLIOTECA ITALIANA O SIA GIORNALE DI LETTERATURA, SCIENZE ED ARTI**, Vol.54, pag.201, Milano (A.1829)

14 **IL POLITECNICO REPERTORIO MENSILE DI STUDI APPLICATI**, *Della lingua gotica*,Vol.II, Secţ.22, pag.461, Milano (A.1839)

15 vezi **Annali di Statistica**: *Nesso della lingua e nazione valacca coll'italiana* a Dr. Carlo Cattaneo

16 **IL POLITECNICO:REPERTORIO DI STUDI APPLICATI**, *Intorno ad un dizionario del dialetto della diocesi Comasca*, Vol.VII, secţ.2, pag.51, Milano (A.1844)

APENDICE
LA VOLUMUL AL DOILEA

SAU

**FASTI GETICI O GOTICI**

Principalul meu scop în dictarea Primelor trei Părţi ale Volumului Întâi, pe lângă Tabla Cronologică, se diviza în două puncte:

a) de a demonstra că Geţii lui Zalmoxis şi Decebal au fost progenitorii Goţilor lui Theodoric al Amalilor;

b) de a clarifica faptul că rasa Getică sau Gotică a fost diversă de cea Germană, cu toate că incorporase în sine, de-a lungul timpului, multe triburi Germanice, în special cele ale Vandalilor şi Borgonionilor.

Acum, în sfârşit, încep să văd roadele lungii şi necesarei mele pregătiri. Doi reprezentanţi ai stirpei Getice sau Gotice şi ai stirpei Germanice (cei mai de seamă, desigur) sunt deja unul în faţa altuia: Clovis şi Theodoric al Amalilor. Aceştia devin cumnaţi şi promulgă, fiecare, propriul Cod de Legi pentru Franci, respectiv pentru Geţi sau Goţi. Aici se poate observa dacă există vreo asemănare între cele două Coduri şi deci, între cele două popoare.

Despre acest lucru a scris Montesquieu[17]: "Eu voi arăta, într-o operă specială, că desenul Monarhiei Ostrogoţilor era total diferit de cel al celorlalte Monarhii Barbare din timpul acela; că nu se poate afirma că acel Cod era folosit de Franci, fără să spunem că un lucru folosit de Ostrogoţi nu se putea practica printre Franci. "

Nu ştiu dacă Montesquieu, ceea ce nu a făcut, a atribuit în cartea sa multele diferenţe dintre cele două popoare. În ceea ce mă priveşte, am tentat să pun în evidenţă aceste lucruri prin expunerea Istoriei Geţilor sau Goţilor, începând de la cele mai vechi timpuri. Dar pentru ca şirul evenimentelor să poată disceme mai uşor, mi se pare mai mult decât util să adaug **FASTI GETICI O GOTICI**, în care va apărea evident că Ostrogoţii lui Theodoric au fost descendenţii Geţilor sau Dacilor lui Decebal şi ai lui Zalmoxis.

---

17 MONTESQUIEU, *Esprit des Loix*, Cartea XXX, Cap.XII

## TIMPURI MEMORABILE, ÎNAINTE DE HRISTOS

| Anul I.Hr. | |
|---|---|
| 3.900 ?! | Memorabila ieşire a lui Berig din Scandinavia. Venirea sa în Gotiscaţia, care nu era o insulă, alături de Ulmerigi sau Rugi. Îi învinge pe Vandali şi îi încorporează printre Goţi. Gandarico şi Filimero, al patrulea şi al cincilea Rege al Goţilor. Filimero îi învinge pe Spali: apoi se extinde între Boristene, Tanai şi Ţara Ovim, probabil Marea Azov[18]. |
| 3.800 ?! | Tanausi sau Tanao, al şaselea Rege Got, îl învinge pe Vesori, Regele Egiptului. Cucereşte Asia, conform lui Iordanes, urmată ulterior de Cronologia lui Trogo Pompeo. Iornandes deci îi confundă pe Goţi cu acei Sciţi, despre care Trogo spune că au domnit cinsprezece secole după Tanao, adică până la Nino, până la Avram. Ne aflăm într-o perioadă mai antică de Diluviul Universal[19]. |
| 3258 | Diluviul Universal, după Iordanes[20]. Aici Iordanes, în calitate de Creştin, uită încrederea avută în Cronologia lui Trogo. |
| 2.245! | Amazoanele Gotice[21]. |

18 *Vezi Storia, I 17-18 şi Tabla Cronologică pag.14*
19 *St.I. 18 Tav. Cronol., pag.12*
20 *St.I. 20 Tav. Cronol., pag.13*
21 *St.I. 27 Tav. Cronol., pag.26*

## TIMPURI ISTORICE, ÎNAINTE DE HRISTOS



## PERIOADA 1. DE LA ZALMOXIS LA BUREBISTA ŞI DECENEU

| | |
|---|---|
| 640 î.Hr. | Geţii din Dacia sunt descrişi de Herodot; Zeul Zalmoxis; Caverna Cira; edificii subterane, în conformitate cu Arhitectura Getică, numită ulterior Gotică sau, în orice caz, conform propriei arte de construcţie; cruzi Ambasade către Zalmoxis ***(St.I.122-122, Tav. Cronol. p.80)***. |
| 640 î.Hr. | *Zorabos-Tereos* şi *Pii* Geţi. Muzica şi cetrele. Poligamia. Obiceiuri. ***(St.I. 123, tav. Cronol. p.81).*** |
| 508 î.Hr. | Geţii sunt conduşi de către Darius, fiul lui Hystaspes, în Sciţia Europeană ***(St.I. 161, Tav. Cronol. p.96).*** |
| 508 î.Hr. | Geţii îşi câştigă libertatea; sunt numiţi de către Herodot *cei mai corecţi şi mai puternici dintre Traci*. ***(St.I.162, Tav. Cronol. p.96).*** |
| 429 î.Hr. | Octombrie. Geţii sunt supuşi Regatului Tracilor Odârşi. ***(St.I. 179-180, Tav. Cronol. p.101).*** |
| 429 î.Hr. | Octombrie. Zeii Macherofori din Rodopi, din care se presupune că descind Dacii sau Geţii. ***(St.I.119 şi 180, Tav. Cronol. p.78-79).*** |
| 340 î.Hr. | Geţii supuşi Regelui Atea. ***(St.I. 188-189, Tav. Cronol. p.103-104).*** |
| 340 î.Hr. | Războiul lui Filip al Macedoniei împotriva Geţilor de dincoace de Dunăre. Theopompos vorbeşte despre eficacitatea cetrelor *Pii*-lor. ***(St.I. 189, Tav. Cronol.p.103).*** |
| 335 î.Hr. | Alexandru Macedon îi atacă pe Geţii de dincolo de Dunăre, care edificaseră deja oraşul Elis potrivit Arhitecturii sau artei de construcţie Getice.(...). O parte din Geţi rămâne în Tracia. ***(St.I.191 şi 199, Tav. Cronol. p.104).*** |
| 334 î.Hr. | Geţii şi Dacii vorbeau aceeaşi limbă, iar după Strabon, aceasta era Traca. ***(St.I.199, Tav. Cronol. p.109).*** |
| 334 î.Hr. | Daco-Geţii îl ucid pe Zopirione, Locotenent al lui Alexandru Macedon, şi distrug armata lui. ***(St.I.202, Tav. Cronol. p.110).*** |
| 295 î.Hr. | Victoria, banchetul şi bunătatea lui Dromichete, Regele Geţilor de peste Dunăre. ***(St.I.221-223, Tav. Cronol. p.120).*** |
| 129 î.hr. | *Ctistii* şi *Capnobaţii* Geţi sunt descrişi de Poseidonios. Despre celibatul şi sacrificiile lor. ***(St.I.278, Tav. Cronol. p.144).*** |
| 109 î.Hr. | Daco-Geţii trec Dunărea şi invadează Tracia până la Ebru. Sunt respinşi de Minucio Rufo. ***(St.I.292, Tav. Cronol. p.147).*** |
| 84 î.Hr. | Daco-Geţii sunt învinşi de Bastarni şi sunt obligaţi de propriul Rege, Orole sau Rostolode, să îmbrace haine femeieşti. ***(St.I.324, Tav. Cronol. p.155).*** |
| 84-44 î.Hr. | Burebista restaurează gloria Getică. Îl primeşte pe Deceneu, venit din Egipt şi Orient şi vor da Geţilor legile numite *Bellagine.* Deceneu îi învaţă pe Geţi literele, artele, ştiinţele şi alte discipline Orientale *(vezi anul 44)*. ***(St.I.324-325, Tav. Cronol. p.156).*** |

| | |
|---|---|
| 80 î.Hr. | Deşertul Getic, astăzi Basarabia. O parte dintre Geţi duc o viaţă nomadă. Se întindeau până la Tira, adică Nistru, şi erau de aceea numiţi Tirageţi. Burebista formează confederaţia Daco-Geţilor. ***(St.I.325-326, Tav. Cronol. p.156).*** |
| 75 î.Hr. | Goţii lui Burebista distrug regatul Boi-lor lui Crisatiro. Devastează Tracia, Iliria şi Macedonia. Regatul lui Burebista se extinde de la râul Tira, din Tara Tirageţilor, până în părţile Orientale ale Boemiei. Datorită acestor victorii, natura Getică prevalează în Germania Orientală, unde e posibil să fi apărut scântei ale noii civilizaţii, pe care Deceneu o împărtăşea printre Geţi. Victoriile lui Burebista asupra Tauriscilor. ***(St. I.329, Tav. Cronol. p.156).*** |
| 75 î.Hr. | Caesar îi numeşte Daci pe Geţii lui Burebista. El povesteşte cum că în zilele sale, Pădurea Ercinia se termina în partea Orientală, la graniţa cu Dacii şi Anartii, vecinii lor. ***(St.I.329, Tav. Cronol. p.156)***. |
| 59 î.Hr. | Caesar aude pentru prima dată numele de Ariovisto în Galii, de Şbavii şi Germanii rămaşi. El deschide, cu alte cuvinte, lumea Germanică Romanilor, pe vremea în care regatul lui Burebista era în culmea dezvoltării. ***(St.I.348, Tav. Cronol. p.160-161).*** |
| 47 î.Hr. | Geţii lui Burebista cuceresc Olbia de pe Boristene sau Nipru, cât şi alte oraşe de la Pontul Euxin. ***(St.I.358-359, Tav. Cronol. p.163).*** |
| 46 î.Hr. | Daco-Geţii se extind. Din gelozie, Caesar îl trimite pe Ottaviano în Epirus, pentru a se pregăti de război împotriva acestora. ***(St.I.359, Tav. Cronol. p.163).*** |
| 44 î.Hr. | Moartea lui Burebista. Regatul Daco-Geţilor se divide în mai multe Principate. ***(St.I.359, Tav. Cronol. p. 163).*** |

270

PERIOADA 2. DE LA BUREBISTA Şi DECENEU LA DECEBAL.

275

| | |
|---|---|
| 44 î.Hr. | După moartea lui Burebista, Deceneu devine cel mai venerat printre Geţi. Stabilise reşedinţa Ponteficilor Zalmoxieni pe muntele Cogeoni, dincolo de Dunăre, reformase Pontificatul Zalmoxian şi îi divizase pe Geţi în ordinele *Piloforilor* sau *Pileaţilor* şi *Capeluţilor* sau *Criniţilor.* I-a învăţat disciplinele astronomice şi cele ale agriculturii, edificând noi Locuri Sacre conform, probabil, normelor arhitectonice Egiptene, căci el venea de acolo şi din Orient. ***(St.I.363-366, Tav. Cronol. p. 165).*** |
| 44 î.Hr. | Este succedat de Comosico, Pontefice şi Rege. Peste diversele regiuni ale Geţilor domnesc Regii Zirasse, Dicome, Dapige, Role, Cotisone (probabil acelaşi cu Comosico). ***(St.I.367,Tav. Cronol. p.165).*** |
| 34 î.Hr. | Invazii ale Regelui Cotisone în Tracia. Augusto îi promite mâna uneia dintre fiicele sale. Cotisone se împrieteneşte cu Antonio. ***(St.I.373, Tav. Cronol. p.168).*** |
| 33 î.Hr. | Regele Dicome îi trimite lui Antonio, la Azio, un grup de Geţi. ***(St.I.375, Tav. Cronol. p.168).*** |

| | |
|---|---|
| 29 î.Hr. | Războaie civile între Geţii lui Dapige, Zirasse şi Role. Sarmaţii îi alungă pe Geţi până la Tisa. ***(St.I.375-376, Tav. Cronol. p.169).*** |
| 28 î.Hr. | Dapige pierde războiul şi se ucide, împreună cu ai săi, într-un Castel. Zirasse devine stăpânul bogatului şi rezistentului Castel Genucla care, ulterior, va cădea în mâna lui Licinio Crasso. ***(St.I.378, Tav. Cronol. p.169).*** |
| 16 î.Hr. | Cotisone trece Dunărea cu Geţii, atacându-i pe Geli. ***(St.I.386, Tav. Cronol. p.171).*** |
| an incert | Corilo sau Scorilo, Regele Geţilor. ***(St.I.367, Tav. Cronol. p.171).*** |
| 10 î.Hr. | Daco-Geţii care trecuseră Dunărea sunt respinşi de Tiberiu. ***(St.I.401, Tav. Cronol. p.174).*** |

TIMPURI ISTORICE, DUPA ISUS HRISTOS

| | |
|---|---|
| 1 d.Hr. | Se pretinde descoperirea Insulei Gotlandia, la Baltică: insulă despre care se povesteşte, fără niciun fundament istoric sau vreun document contemporan, că ar fi patria Goţilor. Chiar dacă s-ar fi demonstrat, mă întreb de ce ar fi trebuit Goţii Gotlandezi să plece de la Baltică la Dunăre, acolo unde era Regatul Zalmoxian al lui Burebista şi al lui Deceneu şi nu invers, adică, Geţii de la Dunăre să expedieze o Colonie înspre Baltică, care să fi stăpânit ulterior Gotlandia? Dar, trebuie să repet: lipsesc probe pentru fiecare dintre supoziţii. Singurele, Cronicile Septentrionale, scrise după secolul al X-lea Creştin, povestesc despre descoperirea insulei Gotlandia. ***(St.I.414, Tav. Cronol. p.179).*** |
| 9 d.Hr. | Strabon spune că numărul Daco-Geţilor de dincolo de Dunăre crescuse, fapt ce-i va permite Prefectului Roman Elio Cato să transporte 50.000 în Tracia. ***(St.I.430, Tav. Cronol. p.183).*** |
| 17 d.Hr. | Geţii de dincolo de Dunăre infestează teritoriul Tomis din Tracia, oraş Grecesc, unde era exilat Ovidiu. Tot acolo locuiau şi Geţii care nu ieşiseră niciodată din Tracia. ***(St.I.488, Tav. Cronol. p.187-188).***<br>"Mixta sit haec quamvis inter Grajosque *Getasque,*<br>*A male pacatis* plus trahit ora *Getis*". ***(Ovidiu, Eleg.cit.verss. 11-12).*** |
| 17 d.Hr. | Dacă Ovidiu a spus adevărul, chiar şi Grecii din Tomis învăţaseră de la vecinii Geţi să pună capăt litigiilor cu spada, în For. *Ibid.* ***Vezi şi St.II p.523.***<br>"Non metuunt leges, sed cedit viribus aequum:<br>VICTAQUE PUGNACI JURA SUB ENSE JACENT " ***(Ovidiu, Eleg, cit.verss.47-48).*** |
| 17 d.Hr. | Cântecele şi limba Geţilor se dezvoltă într-atât, încât Ovidiu a reuşit să dicteze un poem spre lauda lui Augusto, în limba Getică. ***(St.I.449, Tav. Cronol. p.187).*** |
| 19 d.hr. | Pliniu face referire la nu se ştie care Gutoni, printre Vandalii de la Baltică, iar Tacit la nu se ştie care Gotoni, care ar fi asediat şi distrus impunătorul regat al lui Maroboduo. După Pliniu şi Tacit, nimeni nu va mai vorbi vreodată de Gotoni şi Gutoni; care erau diferiţi de Daco-Geţii lui Zalmoxis, ai lui Burebista şi Deceneu. Dar, chiar dacă am presupune că ar fi fost un unic popor, cert este că sediul lor |

| | |
|---|---|
| | ilustru era la Dunăre, nu la Baltica din zilele lui Pliniu sau Tacit. ***(St.I.452 şi 483, Tav. Cronol. p.188 şi 196).*** |
| 43 d.Hr. | Pomponio Mela vorbeşte despre Codanonia, în care unii întrezăresc Scandinavia. Dacă este adevărat, Mela este primul autor cunoscut până astăzi, care a menţionat Scandinavia. Pliniu ar fi primul care a amintit-o cu numele de Scanţia, dar nici Pliniu, nici Mela nu au spus că aceasta ar fi fost locuită de Goţi. ***(St.I.472, Tav. Cronol. p.193).*** |
| 52 d.Hr. | Goţii nu cunoşteau uzul *wergeld*-ului, atât de preţios printre Germani. ***(St.I.490-492, Tav. Cronol. p.198).*** |
| 65 d.Hr. | Pliniu îi menţionează pe Geţii din Tracia; se poate să fie partea din ei care rămăsese acolo, atunci când cealaltă parte s-a îndreptat spre popularea Dunării. Sau se poate să fie Geţii care trecuseră din nou fluviul, cu gândul de a devastaTracia. Sau cei care au fost transportaţi aici de către Elio Cato. ***(St.I.505, Tav. Cronol. p.201).*** Acest lucru ar confirma faptul că Dacii şi Geţii vorbeau aceeaşi limbă, adică Traca, aşa cum spusese Strabon *(vezi anul 334 î.Hr.)*. |
| 65 d.Hr. | Giuseppe Evreul îi compară pe Dacii *Plisti* sau *Polisti*, celibatarii de la Pontul Euxin, cu Esenieni Iudei. ***(St.I.505, Tav. Cronol. 202)*** *(vezi anul 129 î.Hr.)*. |
| 65 d.Hr. | Unele dintre plantele descrise de Dioscoride au oare nume Getice? ***(St.I.506, Tav. Cronol. p.202).*** |
| 70 d.Hr. | Atacul Daco-Geţilor este respins de Muciano, Legatul Împăratului Vespasian. ***(St.I.516, Tav. Cronol. p.206).***<br>Conform lui Dione Cassio, Duras – Regele Geţilor – îi cedează Regatul lui Decebal. ***(St.I.532, Tav. Cronol. p.213).*** |
| 85 d.Hr. | Începe domnia lui Decebal, care mai avea şi numele, probabil, de Diuppaneo sau Diurpaneus. Tribalii şi Scordiscii se adăpostesc la Geţi, crescând numărul acestora. ***(St.I.533-534, Tav. Cronol. p.213).*** |
| 85-88 d.Hr. | Vezina şi Susago sunt iluştrii Căpitani ai Geţilor. *Ibid*. Mai multe popoare intră în confederaţia lui Decebal, iar printre aceştia se află Sarmaţii Iazygi. *Ibid*.<br>Sunt supuse populaţiile rămase ale Boi-lor lui Crisatiro şi Tauriscilor. *Ibid*.<br>Tirageţii de la Nistru şi *Plistii* sau *Polistii* de la Euxin făceau parte din neamul Getic, datorită originii comune Tracice şi recentelor confederaţii. *Ibid.* |
| 85-88 d.Hr. | Decebal reanimează regatul Zalmoxian al lui Burebista. Înzestrează într-o admirabilă manieră oraşul său Sarmizegetusa, în provincia care astăzi se numeşte Transilvania. *Ibidem*.<br>Pe lângă propria artă de Arhitectură sau construcţie a Patriei, Decebal adaugă disciplinele romane. Studiează arta de instalare a taberelor Romane şi modul acestora de a conduce un război. *Ibid*. |
| 85-88 d.Hr. | Decebal strânge noi prietenii cu alte popoare, dorind-o în special pe cea cu Pacoro, Monarhul Parţilor. *Ibid*. |
| 88 d.Hr. | Conduşi de Susago, Daco-Geţii lui Decebal îl asaltează pe Consulul Oppio Sabino până în Provincia Romană a Moesiei, dincoace de Dunăre. *Ibid*. |
| 88 d.Hr. | Liberio şi Massimo se unesc cu Oppio Sabino şi tentează oprirea invaziei. Susago îl face prizonier pe Callidromo, sclavul lui Massimo, pe care Decebal îl va trimite drept cadou Partului Pacoro. *Ibid*. |
| 88 d.Hr. | Decebal distruge legiunile Romane, iar Oppio Sabino este ucis. *Ibid*. |
| 88 d.Hr. | Îngrozit, Împăratul Domiţian fuge în Moesia. *Ibid*. |

| | |
|---|---|
| 89 d.Hr. | Domiţian expediează o imensă armată împotriva lui Decebal, condusă de Cornelio Fosco, care îşi conduce legiunile dincolo de Dunăre, chiar în ţara Geţilor. ***(St.I.535, Tav. Cronol. p.214-215).*** |
| 89 d.Hr. | Decebal îi trimite Legaţi lui Domiţian, în bătaie de joc. *Ibid*. |
| 89 d.Hr. | După câteva avantaje, Cornelio Fosco este îngrădit între munţi de către Geţi şi este omorât, iar legiunile sunt distruse. *Ibid*. |
| 89 d.Hr. | Paulus Orosius povesteşte că Tacit (în partea pierdută a *Istoriilor* sale) nu a avut curajul necesar să spună numărul exact al Romanilor ucişi. *Ibid*. |
| 89 d.Hr. | Geţii pun stăpânire pe mari bogăţii din tabăra Romană. *Ibid*. |
| 89 d.Hr. | Cei mai valoroşi dintre *Pilofori* şi *Capeluţi* în războiul împotriva lui Cornelio Fosco sunt primiţi cu numele de *Ansi* sau *Asi*, adică *Semizei*, favorizaţi de către Zalmoxis. Acesta este acelaşi titlu pe care şi-l vor lua sau asuma, în secolele următoare, tovarăşii de arme a celui ce se va da drept Zeul Odin, în Scandinavia. *Ibid*. |
| 89 d.Hr. | Printre aceşti *Ansi* se numără **Gapto**, cel mai antic progenitor al familiei Amali şi cunoscut de noi. Iată cele 17 generaţii, pe linie paternă, descrise de Cassiodoro şi ajunse la noi prin Compendiul lui Iordanes:<br><br>1. GAPTO, îl generează pe<br>2. ALMAL, îl generează pe<br>3. AUGI, îl generează pe<br>4. **AMALO**, care va da numele familiei, îl generează pe<br>5. ISARNA, îl generează pe<br>6. **OSTROGOTA** (Rege), îl generează pe<br>7. UNILT, îl generează pe<br>8. ATAL, îl generează pe<br>9. ACHIULF, îl generează pe<br>10. AUSILA, îl generează pe<br>11. EDIULF, VIDULF şi **ERMANARIC** (cel Mare)<br>VIDULF îl generează pe<br>12. VALEVARANS, îl generează pe<br>13. VINITARIO care, printre alţi fii, îl generează pe<br>14. TEODEMIRO, îl generează pe<br>15. **THEODORIC**, Regele Italiei, care o generează pe AMALASUNTA, din a cărei uniune cu un alt AMALO îl generează pe<br>16. ATALARIC, Rege<br><br>Lipseşte o singură generaţie, uitată de Iordanes. Ar putea fi identificată cu MUNITAR sau cu UNALAMERO, amintiţi printre Principii Amali de către Cassiodoro *(Var. Cartea XI. Ep.1)*, care - cu altă ocazie – afirmă că generaţiile Amalilor au fost în realitate 17. ***(St.II. p.505).***<br>Stirpea *Semizeului* Gapto a domnit peste Ostrogoţii şi Vizigoţii uniţi până la a XI-a generaţie a Amalilor, adică până la **Ermanaric cel Mare,** chiar dacă cele două ramuri erau divizate în multe triburi minore. Iordanes spune că la moartea lui Ermanaric, Vizigoţii se vor separa de Ostrogoţi şi Valevarans, nepotul acestuia, va stăpâni peste Ostrogoţi şi va fi străbunicul lui Theodoric al Amalilor, Regele Italiei. ***(Tav. Cronol. p.343).*** |

| | |
|---|---|
| 90 d.Hr. | Giuliano, Locotenentul lui Domiţian, îi învinge într-o bătălie pe Geţi însă Împăratul, în ciudăţenia lui, va pierde fructele victoriei, concluzând pacea cu Decebal şi trimiţându-i acestuia maeştri şi artizani Romani; acest fapt demonstrează civilizaţia tot mai ridicată a Geţilor, precum şi dorinţa de a o îmbunătăţi, folosindu-se de disciplinele romane. ***(St.I.537, Tav. Cronol. p.216).*** |
| 93 d.Hr. | Decebal îi trimite la Domiţian pe Diegis, fratele său, cu steagul regiei. ***(St.I.538, Tav. Cronol. p.216).*** |
| 94 d.Hr. | Ruşinoase adulaţii ale lui Stazio şi ale altor poeţi făcute lui Domiţian, pentru că l-ar fi iertat pe Decebal şi *Sacrul Munte*, adică sediul principal al cultului Zalmoxian, Muntele Cogeoni. *Ibid*. |
| 95 d.Hr. | Domiţian plăteşte pentru prima dată Geţilor lui Decebal anuala sumă de bani, dar nu sub falsul titlu de donativ, ci sub forma de tribut. ***(St.I.539, Tav. Cronol. p.217).*** |
| 98 d.Hr. | Dione Crisostomo este exilat de către Domiţian şi se adăposteşte la Geţi, mergând în Olbia *(vezi anul 47 î.Hr).* Când a ajuns acolo, oraşul era abandonat, dar Geţii locuiau teritoriile învecinate şi îl invadau în mod constant. ***(St.I.540, Tav. Cronol. p.217).*** |
| 98 d.Hr. | Tacit scrie cartea sa despre Germania, în timp ce Decebal era în culmea gloriei, iar Imperiul Roman îi plătea tribut anual. Să-i fi confundat oare Tacit pe Geţi sau Daci, conduşi de acel puternic Rege, cu Germanii descrişi în cartea sa? Nu, sigur că nu: nici în acea carte, nici într-o alta! De la bun început, în desemnarea graniţelor Orientale ale Germaniei, Tacit spune că aceasta era divizată de Dacii *montibus ac mutuo metu.* Acelaşi lucru îl făcuse şi Pliniu, enumerând 5 tipologii de Germani din care ultimii, Peucinii şi Bastarnii, erau *învecinaţi cu Dacii.* Aşadar, Dacii nu intră în niciuna dintre aceste tipologii. ***(St.I.483-484 şi 547-548, Tav. Cronol. p.196 şi 220).*** |
| 100 d.Hr. | Decebal face pregătiri pentru un mare război şi adună mari comori, întăreşte locurile muntuoase cu castele şi alte sisteme de apărare. Dominaţia sa se extindea tot de la râul Tisa la Nistru, unde se afla Olbia. ***(St.I.569-570, Tav. Cronol. p.225).*** |
| 100 cca. | Dione Crisostomo îşi dictează *Istoriile Getice*, în care va vorbi foarte mult despre *Piloforii* şi *Chiomaţii* lui Deceneu. ***(St.I.570, Tav. Cronol. p.225).*** |
| 101 d.Hr. | Traian se îndreaptă spre Geţi cu legiunile sale şi îi învinge. Spre teroarea învinşilor, expune de-a lungul drumului capetele principalilor *Capeluţi* şi *Pilofori*. ***(St.I.571, Tav. Cronol.p. 226).*** |
| 101-102 d.Hr. | Geţii sau Dacii asediază tabăra Romană de la Tapis şi se demonstrează a fi experţi în arta asaltului. Atacă cu berbeci şi alte maşinării belice, iar Traian cu greu reuşeşte să-i alunge. ***(St.I.572-574, Yav. Cronol. p.227).*** |
| 102 d.Hr. | Traian incendiază castelele Dacilor şi se îndreaptă spre Capitala Sarmizegetusa. *Ibid*. |
| 102 d.Hr. | Un oraş foarte bine apărat era antemuralul Sarmizegetusei, locul unde erau păstrate osemintele lui Cornelio Fosco şi unde se va ascunde sora lui Decebal. *Ibid*. |
| 102 d.Hr. | Aici se pot admira progresele făcute de Geţi în arhitectura militară şi în arta construcţiei, observându-se diferenţa faţă de disciplinele Germanice. ***(St.I.575, Tav. Cronol. p.227).*** |

| | |
|---|---|
| 102 d.Hr. | Legaţia *Piloforilor* la Traian. Massimo pune stăpânire pe oraşul în care se ascunsese sora lui Decebal. Se conclude pacea. Dione Crisostomo se întoarce la Roma împreună cu Traian. ***(St.I.576-577, Tav. Cronol. p.228).*** |
| 104-105 d.Hr. | Al doilea război Dacic. Decebal se protejează cu noi castele, dintre care unul special, prevăzut cu triplu zid, pe care Romanii îl vor trece cu greu. *Ibid*. |
| 106 d.Hr. | Traian construieşte podul peste Dunăre. Foarte dificil al doilea război Dacic. *Ibid*. |
| 107 d.Hr. | Decebal îngroapă imensele sale bogăţii în râul Sargeţia. Sarmizegetusa este asediată, iar principalii *Pilofori* şi alte Căpetenii se sinucid, bând otravă. Înainte de căderea Sarmizegetusei, Decebal se va sinucide. ***(St.I.579-581, Tav. Cronol. p.229).*** |

| | |
|---|---|
| 107 d.Hr. | Traian repopulează partea cucerită din Dacia cu un număr foarte mare de Colonii Romane, Barbare şi ale altor popoare supuse, dându-i statut de provincie Romană. Această parte nu reprezenta însă decât o treime din Regatul lui Decebal, conform celor mai competente calcule, în special cele ale lui Gatterer. ***(St.I.583, Tav. Cronol. p.230-231).***<br>Chiar şi Ptolemeu, care se născuse deja în timp ce Traian cucerea prin Sarmizegetusa reşedinţa lui Decebal, va desemna ca limite ale Daciei Romane râul Geraso sau Prut şi Munţii Carpaţi şi va numi cele 15 popoare Getice care trăiau în acel teritoriu. Geţii au rămas deci stăpânii anticului şi vastului lor pământ de la Prut, până la Tira sau Nistru, adică până în ţara Tirageţilor; au ocupat teritoriile învecinate Olbiei, extinzându-se apoi de aici spre Mlaştina Meotide sau Marea Azov.<br>În *Satira* sa împotriva Împăraţilor, Giuliano Apostata îl lăuda pe Traian pentru că reuşise să-i învingă pe acei Geţi, care erau mai pregătiţi să întâmpine moartea, decât să pregătească o călătorie; aşa de vie era în ei speranţa de a se uni cu Zalmoxis. Sigur, Traian nu i-a nimicit pe toţi, din această cauză, Istoria acestei valorose şi eroice naţiuni devine de acum dublă: una este cea a Geţilor nesupuşi Romanilor, care trăiesc dincolo de Prut, până la Nistru şi Olbia; cealaltă este a Geţilor supuşi Imperiului, de dincoace de Prut, până la Tibisc sau Tisa. Soldaţilor care vor lupta alături de noii stăpâni, li se va da numele de *Dacisci (vezi anul 274 d. Hr.).*<br>De aceea şi eu voi diviza *Fasti Getici* astfel: pe cei supuşi îi voi numi Geto-Dacisci, iar pe ceilalţi, Geto-Daci, cei care au rămas liberi aproape 170 de ani, de la cucerirea lui Traian, până la abandonarea Daciei de către Aurelian. Atunci ei s-au reunit şi s-au numit *Goţi*, datorită unei minore schimbări de pronunţie, aşa cum Mezii s-au numit Mizi şi Bastarnii, Basterni. Tot aşa s-a întâmplat şi cu înşişi Dacii care, după Strabon, se numeau *Davi* sau *Dai.* Se pare că această schimbare de pronunţie ar fi început în Tracia *(vezi anul 211 d.Hr.).*<br>Înainte de a trece la A TREIA PERIOADĂ, este necesar să amintesc numele celor 15 popoare indigene supuse Imperiului, pe care Geograful Ptolemeu, la câţiva ani după cucerirea lui Traian, le cuprindea în Dacia Romană: 1. *Anartii*; 2. *Teuriscii*; 3. *Cistobocii*; 4. *Prendavensii*; 5. *Ratacensii*; 6. *Caucoensii*; 7. *Biefii*; 8. *Buridensii*; 9. *Cotensii*; 10. *Albocensii*; 11. *Potulatensii*; 12. *Sensii*; 13. *Saldensii*; 14. *Ciagisii*; 15. *Piefigii*. Acestea erau numele care existau în timp ce Ptolemeu îşi dicta cărţile Geografice. |

PERIOADA A TREIA – DE LA DECEBAL, LA AURELIAN.
ANII 107-275

295

| **GETO-DACISCII** | | *Unică Naţiune* | **GETO-DACII** | |
|---|---|---|---|---|
| 117 d.Hr. | Moartea lui Traian. Adriano, succesorul său, înţelege riscul Imperiului de a păstra cuceririle lui Traian în Dacia. Îşi propune de la început să o abandoneze, dar se mulţumeşte cu distrugerea podului de peste Dunăre. ***(St.I.587, Tav. Cronol. p.238).*** Vrea ca Romanii să înveţe arta de a urla în atac, aşa cum făceau Geţii. ***(St.I.588, Tav. Cronol. p.232).*** | | 117 d.Hr. | Gapto, fondatorul Amalilor, chiar dacă nu s-a sinucis la banchet, a fost cu siguranţă un *Aso* sau *Semizeu*, care nu s-a supus Romanilor. Familia sa era deja în fruntea Geto-Dacilor. Şi familia Balţilor a fost ilustră printre aceştia, dar cea care a dominat peste întreaga naţiune Geto-Dacică a fost cea a Amalilor. Imediat după ei, Vizigoţii şi Ostrogoţii erau uniţi şi se supuneau Regelui Ostrogota şi lui Ermanaric, ai Amalilor. |
| 131d.Hr. | Celso filosoful, duşman al Creştinilor şi obiect al confutaţiei lui Origene, vorbeşte şi laudă antichitatea şi ştiinţa Geţilor. Face o ciudată asemănare între doctrina lui Isus Hristos şi cea a lui Zalmoxis. ***(St.I.594, Tav. Cronol. p.234).*** | | | |
| 134 d.Hr. | Câteva plutoane de Geto-Dacisci se luptă sub comanda Romanilor, împotriva Alanilor. | | 134.d.Hr. | ALMAL, fiul lui Gapto, se remarcă printre Geto-Daci şi se pregăteşte pentru răzbunarea împotriva Romanilor, sentiment prezent în acest popor până la Aurelian. |
| 153 d.Hr. | Războiul lui Antonino, succesorul lui Adriano, împotriva Dacilor liberi. ***(St.I.596.597, Tav. Cronol. p.235).*** | | 153 d.Hr. | Aceştia au luptat împotriva lui Antonino. Romanii spun că i-ar fi învins, adică i-ar fi respins din nou dincolo de Prut şi Carpaţi. |
| 160 ?d.Hr. | Ptolemeu îşi publică Geografia, descriind cele 15 popoare indigene ce trăiau acolo înainte de timpul lui Traian. *(Vezi* | | 160?d.Hr. | Geţii erau plasaţi de Ptolomeu în vastele şi indeterminatele spaţii numite de el Sarmaţia Europeană. Aceasta se |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | *anul 107 d.Hr.).* ***(St.I.597-598, Tav. Cronol. p. 235).*** Se poate spune că Ptolemeu, aflându-se în Egipt, nu ar fi putut să audă numele acelor popoare, dar el văzuse recentele cărţi ale lui Tacit şi Traian, pe care noi le deplorăm. Văzuse şi *Istoriile Getice* ale lui Dione Crisostomo, de asemenea dispărute, şi ştia şi de existenţa unei Dacii libere faţă de Romani. Dacă el a cuprins-o în Sarmaţia Europeană, a fost o partiţie ştiinţifică, ideată de el, şi nu o naturală diviziune. | | | extindea, conform schiţelor sale, de la Carpaţi, la Baltică. Găsim cu uşurinţă la Ptolemeu Tirageţii şi alte popoare Getice, sub denumiri oarecum schimbate. ***(St.I. 599-603, Tav. Cronol. p.236).*** Printre aceste popoare Sarmatice ale Europei, Ptolemeu a nominat Gitonii şi Gutii, pe care unii i-au crezut a fi Germani, deşi acel Geograf negase solemn acest lucru *(vezi anul 175 d.Hr.)* separând foarte clar Germania de Sarmaţia Europeană. |
| 161 d.Hr. | Sub Marco Aurelio, succesorul lui Antonino, unii Germani din neamul Vandalilor, printre care probabil erau infiltraţi şi Gutonii lui Pliniu, îşi abandonează reşedinţa de lângă Baltică şi se îndreaptă spre Dacia Romană. ***(St.I.609-610, Tav. Cronol. p.240).*** | | 161 d.Hr. | Se remarcă AUGI, tatăl lui AMALO, care va da numele stirpei. Continuitatea Domniei uneia şi aceleiaşi familii peste un popor şi demonstrată din punct de vedere istoric, nu este oare cea mai bună dovadă a permanenţei acelui popor? |
| 161 d.Hr. | Apuleio, într-o carte pe care mulţi o neagă ca fiindu-i atribuită, semnează numele Getice ale anumitor plante. Stradă Comercială între Baltică şi Dacia Romană, indicată vag de Ptolemeu. ***(St.I. 610, Tav. Cronol. p. 236).*** | | | |
| 162 d.Hr. | După o călătorie de un an, Vandalii se apropie de Dacia Romană. ***(St.I. 614, Tav. Cronol. p.242).*** | | 164 d.Hr. | Eusebiu vorbeşte despre războiul lui Marco Aurelio împotriva Geto-Dacilor, care îi asaltau încontinuu pe Romani, de la Carpaţi şi râul Prut. ***(St.I.611, Tav. Cronol. p.242).*** |
| 168 d.Hr. | Într-una din perpetuele lupte dintre Geto-Daci şi Romani, sunt făcuţi prizonieri Drigisa şi Natiporto, născuţi printre Daci, adică printre Geto-Dacii nesupuşi | | 168 d.Hr. | Drigisa şi Natiporto, fiii lui Tiate, sunt duşi ca prizonieri la Roma, unde vor ridica un monument sepulcral Ziei, sora lui Tiate şi soţia lui Pieporo, Regele Coistobocensilor |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | Romanilor. | | | sau al Costobocilor. ***(St.I. 617, Tav. Cronol. p. 143).*** |
| 171-172 d.Hr. | Gibbon aduce aminte despre unele cuvinte ale lui Petrus Patricius care spune că, în acest an, Longobarzii şi alţi Barbari au trecut Dunărea; Gibbon le răstălmăceşte, considerându-i Goţi şi vorbeşte ca şi cum atunci ar fi ieşit din Scandinavia sau ca şi cum printre ei ar fi venit şi familia Amalilor. Conform lui, pretinşii Goţi, care nici nu au fost numiţi de Petrus Patricius, se apropiau de Dacia lui Traian. ***(St.I.618, Tav. Cronol. p.244).*** | | 172 d.Hr. | Păgânii, datorită urii faţă de Creştinism, încep să exalteze şi să ridice în slăvi filosofia Geţilor, Druizilor şi a altor Barbari. ***(St.I. 620, Tav. Cronol. p.245).*** Dar dogma imortalităţii sufletului, predicată de Zalmoxis şi necoruptă de dogma metempsihozei, demonstrează că Geţii aveau o filosofie cu mult superioară celei a celorlalţi Barbari. |
| 174 d.Hr. | Vandalii, zişi Asdingi, sunt conduşi de la Baltică de Rao şi Rapto (...). Clemente, probabil Prefect în Dacia lui Traian, neagă faptul că aceştia ar fi intrat în provincia lui. Aceştia se luptă cu Dacringii, cei care mai târziu se vor numi Dacisci şi sunt învinşi şi respinşi. Dar Împăratul Marco Aurelio, fiind implorat de Vandali, le concede acestora sume de bani şi terenuri în Dacia Romană, cu condiţia de a lupta pentru Imperiu împotriva altor Barbari. Aceşti Vandali vor rămâne fideli | | 174 d.Hr.<br><br>175 d.Hr. | AMALO, fiul lui AUGI şi strănepot al lui GAPTO, se remarcă printre Geto-Dacii liberi, dând numele familiei sale.<br><br>În timp ce mulţi Barbari se stabileau în Dacia Romană dintre Tisa şi Prut, o altă multitudine de Barbari Alanici, Sarmaţi şi chiar Germani s-au stabilit în Dacia liberă dintre Prut şi Nipru, unde domnea familia Amalilor. Ei au venit aici nu în calitate de cuceritori, ci de confederaţi, admişi de către Amali în provinciile Getice. Printre aceştia au fost admişi şi o parte dintre Vandali şi |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | promisiunii. ***(St.I.622-623, Tav. Cronol. p.246).*** | | | Borgonioni. |
| 175 d.Hr. | Alţi Vandali veniţi de la Baltică s-au oprit între munţii de unde izvorăşte Elba; de aceea, Dione Cassio îi numeşte Munţii Vandali. *Ibid*. | | 175 d.Hr. | Cotenii sau Cotinii, popoare paşnice, despre care vorbeşte pentru prima dată Tacit în Germania, sunt acuzaţi de trădare şi sunt nimiciţi de Marco Aurelio. ***(St.I.623, Tav. Cronol. p.246).*** |
| 175 d.Hr. | Un număr infinit de Barbari este colocat de către Marco Aurelio, în Dacia Romană, Moesia, Panonia, Norico şi Italia. ***(St.I.624, Tav. Cronol. pag. 246).*** <br> Şi cine nu ar putea spune, văzând atâtea puhoaie de Barbari stabilite în Imperiu chiar de Împărat, că Imperiul însuşi nu mai aparţinea primilor săi locuitori? Că populaţia Italiei se modificase? Se poate spune deci că mare parte a populaţiei indigene a rămas aşa cum era în vremea lui Decebal, în | | 175 d.Hr. <br><br> 178-180 d.Hr. <br><br> 181 d.Hr. | Aceşti Coteni sau Cotini nu pot fi deci confundaţi cu Geto-Dacii liberi, ce locuiau dincolo de Prut. <br><br> Marco Aurelio îl trimite pe Tarrutenio Paterno într-o expediţie împotriva Sciţilor, pe care îi învinge. Amestec de Barbari, din care nu au lipsit Daco-Geţii, motorul războiului. Din această cauză, în antichitate, Geţii erau confundaţi cu Sciţii. ***(St.I.626-627, Tav. Cronol. p.247).*** <br><br> Conform lui Dione Cassio, Împăratul |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | Dacia cucerită de Traian. | | | Commodo plăteşte mari sume de bani Dacilor, adică Daco-Geţilor, deşi aceştia resimt pierderea Sciţilor în faţa lui Tarrutenio Paterno. ***(St.I.628, Tav. Cronol. p.247).*** |
| 181 d.Hr. | Lampridio scrie că locuitorii Daciei Romane se ridică împotriva lui Commodo şi, deşi ajutaţi de Panoni, sunt nimiciţi. ***(St.I.632, Tav. Cronol. p.249).*** | | 181 d.Hr. | 12.000 de Daci, pe care Dione Cassio îi numeşte *Daci Învecinaţi* -vecini Daciei Romane- sunt primiţi de Prefectul Sabiniano în provincie şi declaraţi supuşii Imperiului. ***(St.I.632, Tav. Cronol. p.249).*** |
| 181 d.Hr. | Luciano aduce aminte despre sacrificiile făcute în zilele sale de Geţii lui Zalmoxis, dar nu numai de Geto-Daciscii din Dacia Romană sau de Geto-Dacii liberi, dar şi de Geţii rămaşi în Tracia şi de cei aduşi de Elio Cato *(vezi anul 9 d.Hr.).* Dacii liberi sunt numiţi de către Luciano Sciţi, el vorbind despre *Pilofori* şi despre obiceiul trimiterii de Ambasadori către Zalmoxis. Mult mai deschis vorbeşte despre aceiaşi Ambasadori Clemente Alexandrinul. *Ibid*.<br>Durata acestui antic cult din Tracia nu poate decât să scoată la lumină greşeala lui Gibbon, care în acea perioadă îi scosese pe Goţi din Scandinavia, fapt care se opune lui însuşi Iordanes care a vorbit, e adevărat, despre ieşirea lui Beric din Scandinavia, dar în timpuri cu mult mai antice decât Zalmoxis şi Deceneu, şi nu din timpul lui Marco Aurelio. | | | |
| 193 d.Hr. | Clemente Alexandrinul laudă disciplinele filosofice ale anumitor popoare Barbare, amintindu-i pe Geţi şi Tracii Odârşi, adăugând că aceştia filosofaseră dintr-o veche perioadă, în mod public. Laudă arhicunoscutele obiceiuri ale Geţilor, doctrina imortalităţii sufletului, resemnarea în faţa morţii, grija deosebită pentru Eroii şi Înţelepţii naţiunii. ***(St.I.635-636, Tav. Cronol. p.250).*** | | | |
| 193 d.Hr. | Probabil că perioadei lui Clemente Alexandrinul îi aparţin câţiva filosofi Geţi, care sunt amintiţi de *Geograful Anonim din Ravenna. Ibid.* | | | |
| 211 d.Hr. | Dacii sunt lăudaţi de Tertulliano pentru că unii dintre ei deveniseră deja Creştini. El este însă nesigur dacă este vorba despre Geto-Daciscii din Dacia Romană sau de | | | |

| | |
|---|---|
| | Geto-Dacii din Dacia liberă; pare însă să fie vorba de cea liberă, unde Misionarii Creştini aveau un acces mai lejer. ***(St.I.641-645, Tav. Cronol. p. 252-255).*** |
| 211 d.Hr. | Giulio Capitolino este primul care vorbeşte despre Goţi, spunând că tatăl Împăratului Massimino, adică Micca, se născuse în Tracia şi că acolo făcuse comerţ cu Goţii; mai spuse că a fost iubit de către Geţi, considerat aproape concetăţean. Se demonstrează faptul că din Tracia, de la început, a început să se modifice pronunţia numelui Geţilor, în Goţi. Şi, probabil, Geţii de peste Dunăre şi-au mai păstrat pentru o perioadă numele nealterat. Numele de *Got* a început să prevaleze din zi în zi, dincolo de Dunăre. *Ibid*. |
| 211 d.Hr. | De asemenea, numele Sciţilor primeşte insolite şi nejustificate întinderi, cum sunt popoarele Getice, numite deja Gotice. *Ibid*.<br>Pliniu spunea că într-adevăr, numele Sciţilor începuse în zilele sale să pătrundă în Germania; dar el vorbea despre populaţiile aşezate între Vistola şi Baltică, unde Sarmaţii şi Sciţii deja penetraseră. Nici Pliniu, nici alţii nu au dat numele de Sciţi popoarelor din mijlocul Germaniei; dacă l-ar fi dat, înseamnă că aceste popoare abandonaseră deja calităţile Germanice şi deveniseră popoare Gotice, aşa cum se întâmplase cu o parte dintre Vandali şi Borgonioni. |
| 213-213 d.Hr. | Sparziano spune, că după ce Caracalla l-a ucis pe fratele său Geta, a primit titlul de "*Geticus Maximus* quasi *Gotthicus*". Casaubono notează şi el: "*Getae dicebantur tunc qui postea Gothi vel Gotthi*". Aşa gândeau pe vremuri docţii, versaţi în rândurile anticilor Scriitori. *Ibid*. |

| GETO-DACISCII | | *unica Naţiune* | GETO-DACII sau GOŢII | |
|---|---|---|---|---|
| | | | 211-213 d.Hr. | Caracalla se luptă cu Goţii, care nu erau Geto-Daciscii supuşi Imperiului; face pace cu aceştia, primind prizonierii. *Ibid*. |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | | | 211-213 d.Hr. | Caracalla îi ia pe cei mai frumoşi şi mai puternici dintre aceşti Goţi străini, le dă numele de *Leoni Scitici* şi îi angajează drept gardă personală. ***(St.I.648, Tav. Cronol. p.256).*** |
| 215 d.Hr. | Dacia Romană este invadată de Daci, conform lui Dione Cassio *(vezi anul 181 d.Hr.)*, adică de Dacii liberi. ***(St.I.649, Tav. Cronol. p.256-257).*** Împăratul Macrino cere pacea şi o obţine în schimbul sumelor de bani. *Ibid*. | | 216 d.Hr. | Un Scit, adică un Geto-Dac dintre *Leoni Scitici*, îl ucide pe asasinul lui Caracalla. Progrese realizate de Geto-Daci sub numele de Sciţi, în Peninsula Taurică în Bosforul Cimerian. ***(St.I.650-651, Tav. Cronol. p.258).*** Rascupori al IV-lea, Regele Bosforului, apare într-o medalie drept *Pileat*, ca şi cum ar fi unul dintre *Piloforii* Geto-Daci; probabil rudă a Amalilor. *Ibid*. |
| 235 d.Hr. | Massimino Tracul, fiul lui Micca *(vezi anul 211 d.Hr.)*, se alătură Goţilor din Tracia şi luptă împotriva Germanilor. ***(St.I.656, Tav. Cronol. p.260-262).*** | | 226 d.Hr. | Solino îi descrie pe Geţi şi pe Traci, aşa cum erau în timpul lui Herodot. *Ibid*. |
| 235-236 d.Hr. | Massimino Tracul îi respinge pe Geto-Daci sau Goţi şi Sarmaţi. Primeşte | | 235-236 d.Hr. | Geto-Dacii sau Goţii şi Sarmaţii atacă Imperiul. ***(St.I.657-659, Tav. Cronol. p.260-262).*** |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | titlul de *Dacico* Massimo şi *Sarmatico* Massimo. *Ibid*. | | | |
| 237 d.Hr. | Massimo şi Balbino, succesorii lui Massimino, pornesc războiul împotriva Carpilor din provincia Romană a Moesiei, dincoace de Dunăre. *Ibid*. | | 237. d.Hr. | Geto-Dacii sau Goţii primesc salariu anual de la Imperiu, fapt ce suscită gelozia Carpilor. *Ibid*. |
| 238-239 d.Hr. | Legaţia Carpilor la Menofilo, sub Împăratul Gordiano, pentru a cere Imperiului acelaşi salariu care era recunoscut anual Goţilor. *Ibid*. | | 238-239 d.Hr. | Carpii nu primesc salariul cerut Romanilor. Vor rămâne liniştiţi timp de 3 ani. *Ibid*. |
| 242 d.Hr. | Carpii, Alanii, Sarmaţii şi Goţii îl înving pe Gordiano, în Tracia apoi, acesta îi respinge. *Ibid*. | | 242 d.Hr. | Carpii, Alanii, Sarmaţii devastează Tracia ajutaţi de Argunto, Căpitanul Sciţilor sau Goţilor. *Ibid*. |
| 244 d.Hr. | Moartea lui Gordiano la Circeio, la graniţa Persiei. În *Epitaful* său este scris, aşa cum am mai spus, că i-a învins pe Goţi. *Ibid*. | | 244 d.Hr. | Aceşti Goţi sunt amintiţi în Epitaful lui Giordano din Circeio. *Ibid*.<br>ISARNA, tatăl Regelui OSTROGOTA, se remarcă printre Goţi. *Ibid*. |
| 244 d.Hr. | În toate Inscripţiile lui Gruter şi în cele mai recente, legate de Massimino, sunt separate clar victoriile acelui Împărat asupra Goţilor, de cele asupra Germanilor. Acelaşi lucru se poate citi şi în *Epitaful* lui Gordiano, numit învingătorul Goţilor şi al Germanilor. Cine oare, în antichitate, ar fi putut să confunde aceste două popoare, atât de diverse? | | 244. d.Hr. | Conform lui Iordanes sau, mai bine zis, lui Cassiodoro, în această perioadă începe să răsune numele de Ostrogoţi, rămânând incert faptul dacă l-au luat de la Regele OSTROGOTA al Amalilor sau de la situaţia Orientală a celorlalte popoare Gotice; tot acum răsună numele Occidentalilor, adică Vizigoţilor. Printre aceşti Vizigoţi îşi făcea drum familia unor iluştri *Pilofori:* Baltii.<br>La jumătatea secolului al III-lea însă, Regele |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | Niciunul, evident. | | | OSTROGOTA al Amalilor domnea şi peste Ostrogoţi şi peste Vizigoţi. *Ibid*. |
| 244-246 d.Hr. | Chiar în acest timp, Împăratul Filippo plătea salarii Ostrogoţilor. ***(St.I.663-664, Tav. Cronol. p.263-265).*** | | 244-246 d.Hr. | Numărul Geto-Dacilor se măreşte mulţumită prieteniei legate cu multe popoare din Sarmaţia Europeană, dar nu din Germania. |
| 244-246 d.Hr. | Filippo le atribuie bani Carpilor, considerându-i confederaţi Imperiului. *Ibid*. | | | |
| 249 d.Hr. | Soldaţii Romani sunt pedepsiţi de către senatorul Decio, pentru că nu au reuşit să opună rezistenţă Regelui OSTROGOTA al Amalilor, în Tracia. *Ibid*. | | 249 d.Hr. | Regele OSTROGOTA al Amalilor devastează Tracia, apoi se retrage. Confederaţii cu Vandalii Asdingi şi cu Taifalii. ***(St.I.664, Tav. Cronol. p.262-265).*** |
| 249-250 d. Hr. | Regele OSTROGOTA al Amalilor numeşte pe Argaito şi Gundarico, doi foarte nobili *Pilofori*, la guvernul regiunilor cucerite de Goţi în Moesia Romană. Este posibil ca Argaito să fie acelaşi cu Argunto *(vezi anul 242). Ibid.* | | 250? d.Hr. | Gepizii, popor Gotic, sunt conduşi de Regele Fastida şi aproape distrug stirpea Germanică a Borgonionilor şi a Burgundilor, care vor fi încorporaţi în rândurile învingătorilor. Dar, atât Gepizii, cât şi Borgonionii au fost învinşi de Regele OSTROGOTA al Amalilor, cu toţii fiind incluşi în naţiunea Gotică a acestui |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | | | | Rege; aceasta şi este cauza pentru care Borgonionii, uşor uşor, au abandonat uzul *wergeld*-ului Germanic. *Ibid*. |
| 250 d.Hr. | După Filippo, Decio devine Împărat. ***(St.I.673-677, Tav. Cronol. p. 269-270).*** Colonia din Apulo, din Dacia Romană, a fost distrusă de Regele OSTROGOTA al Amalilor, astfel că Decio va trebui să o repopuleze cu multe Colonii de Romani şi Barbari. *Ibid*. | | 250 d.Hr. | Conform lui Pliniu, Burgundii îşi aveau originile în popoarele Vandalice din Germania. După Regele OSTROGOTA, Cniva domneşte peste Goţi. ***(St.I.673-677, Tav. Cronol. p. 269-270).*** ***C***niva era cu siguranţă un *Pilofor*, dar nu ştim dacă făcea parte din familia Amalilor; aceştia au moştenit, se poate spune, regatul Goţilor (...). UNILT, fiul Regelui OSTROGOTA şi tatăl lui ATAL al Amalilor se remarcă printre Goţi, deşi Iornandes nu povesteşte despre lucrurile spuse de Cassiodoro despre acesta. *Ibid*. |
| 250 d.Hr. | Monede *Pileate* din Dacia Romană, din care reiese radios capul lui Decebal, făcute în memoria anticei glorii a lui Traian, în urma câştigării războiului împotriva acelui ilustru inamic. *Ibid*. | | | |
| 250? d.Hr. | Origene începe, în Egipt, să apere Creştinismul de imputările filosofului Celso *(vezi anul 131).* El confirmă spusele lui Giuseppe Evreul şi repetă faptul că Geţii profesau multe lucruri apropiate doctrinei Iudeilor. Origene vorbeşte despre vremea sa, scriind împotriva lui Celso în zilele Împăratului Filippo. A adăugat că nu ştie dacă există în Egipt scrieri antice ale Geţilor. Aşadar, eu mă întreb: oare cine, dintre scriitorii antici | | | |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | până la OSTROGOTA al Amalilor, i-a confundat pe Geţi sau Goţi cu Germanii? Şi, sincer, nu reuşesc să înţeleg cum se pot confunda chiar şi după acel Rege! ***(St.I.669-670, Tav. Cronol. p.266).***<br>Cele mai importante asemănări (care ajung pentru mulţi) dintre Evrei şi Geţi sunt:<br>1. Dogma imortalităţii sufletului;<br>2. Nicio referire la metempsihoză;<br>3. Pontificat şi Ierarhie;<br>4. Permanenta prezenţă a lui Zalmoxis;<br>5. Aşteptarea venirii lui Zalmoxis. Această speranţă, care exista numai pe lângă poporul ales, există – deformată de multe erori – pe lângă Geţi; | | | |
| 250 d.Hr. | Grecii scriu multe basme despre Zalmoxis. *Ibid*. | | | |
| 250 d.Hr. | Continuă să apară monedele Dacice ale Romanilor cu *Dacia Capta*, unele dintre ele amintind de continuele invazii Geto-Dacice sau Gotice în Dacia Romană. *Ibid*.<br>Exista deci, până în 250 d. Hr., o Dacie liberă care se află mereu în război cu Romanii, aşa cum am mai spus. | | | |
| 250? d.Hr. | *Dagii* sunt însemnaţi în *Tabula Peutingeriana*: probabil Dacii, din Dacia Romană. ***(Tav. Cronol. p. 268).*** | | 250 d.Hr. | *Gaetii* sunt însemnaţi în *Tabula Peutingeriana*: probabil Geţii, din Dacia liberă. ***(Tav. Cronol. p. 268).***<br>Aceşti Geţi, din Dacia liberă, au fost numiţi de către Dessippo Goţi, cu titlul de Sciţi, nu de Germani; acelaşi lucru se poate observa şi în noile fragmente descoperite de Cardinalul Mai. ***(Tav. Cronol. p.270)*** |
| 251 d.Hr. | *Sciţii, care îşi spuneau Goţi, îl asasinează pe Împăratul Decio*; acestea sunt cuvintele lui Dessippo, care a luptat împotriva acestor Goţi. ***(St.I.673-677, Tav. Cronol. p.269-270).*** | | | |
| 251 d.Hr. | Gallo îl urmează la tron pe Decio şi cumpără cu bani pacea cu Goţii. ***(St.I.677-680, Tav. Cronol. p. 270).*** | | 252 d.Hr. | După asasinarea lui Decio, Goţii se întorc acasă cu imense bogăţii. ***(St.I.177-680, Tav. Cronol. p.270).*** |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| 253 d.Hr. | Împăratul Emiliano înregistrează victorii asupra Goţilor, Burgundilor şi altor Barbari. *Ibid*. | | 253 d.Hr. | Goţii, împreună cu Burgundii şi Borgonionii atacă din nou Tracia. *Ibid*. |
| 255-258 d.Hr. | Aurelian, Prefectul Împăratului Valeriano, îi alungă din Tracia şi Iliria pe Goţii, Burgundii şi alţi Barbari, care pătrunseseră până în Italia. *Ibid*. | | 255-258 d.Hr. | Aceştia atacă din nou Tracia şi Iliria. Goţii, Carpii şi Burgundii, numite popoare Scitice şi nu Germanice de către Zosimos, intră şi devastează Italia; se retrag la gurile Dunării, de frica lui Aurelian. *Ibid*. |
| 259 d.Hr. | Successiano se opune Goţilor şi Burgundilor, în Asia Minoră. *Ibid*. | | 259 d.Hr. | Goţii, Carpii şi Burgundii pătrund în Asia, producând incredibile pagube. *Ibid*. |
| | | | 259 d.Hr. | Jefuiesc templul Dianei de pe Fasi, la poalele Caucazului. ***(St.I.681-683, Tav. Cronol. p.271-272).*** |
| | | | 258-260 d.Hr. | Un grup de popoare, printre care şi Tirageţii sau Goţii din Tira conduşi de Respa şi Veduco, dezertează din Asia Minoră- *Ibid*. |
| 261 d.Hr. | Regiliano, născut în Dacia Romană şi foarte probabil din sângele lui Decebal, reuşeşte importante victorii în favoarea Romanilor, împotriva Barbarilor: este foarte mult lăudat de Împăratul Claudio Gotul. ***(St.I.687-689, Tav. Cronol. p. 273-274).*** | | 267 d.Hr. | Eutropius scrie că Împăratul Gallieno pierde Dacia Romană. Acest lucru se întâmplă din cauza năvălirii popoarelor Scitice, aşa cum vorbeşte şi Pollione; adică a popoarelor Gotice, nu Germanice. ***(St.I.689-690, Tav. Cronol. p.273-274).*** |
| | | | 267 d.Hr. | În ultimele invazii ale Goţilor în Asia Minoră sunt luaţi prizonieri străbunicii lui Ulfila. Aceştia devin Goţi. *Ibid*. |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| 267 d.Hr. | Marciano, Locotenentul lui Gallieno Augusto, îi alungă pe Goţi din Iliria şi îi constrânge să se retragă în Muntele Gessacce (n.m. Rodopi). ***(St.I.695, Tav. Cronol. p.277).*** | | 267 d.Hr. | Se remarcă ATAL al Amalilor, tatăl lui Achiulfo şi bunicul lui Ermanaric cel Mare. ***(St.I.695-696, Tav. Cronol. p.277).*** |
| | | | 267 d. Hr. | Se naşte ERMANARIC cel Mare al Amalilor. *Ibid*. |
| 269 d.Hr. | Număr foarte mare al Goţilor retraşi în Munţii Gessacce; opun o disperată rezistenţă înainte de a ceda. | | 269 d.Hr. | Noul război Scitic sau Gotic. Trebellio Pollione aminteşte printre aceştia Austrogoţii, adică Ostrogoţii, Trutungii – un alt trib Gotic – şi Virtinguii, care se crede că ulterior s-au numit Vizigoţii Tervingi. ***(St.I.701-703, Tav. Cronol. p.279-280).*** |
| 269 d.Hr. | Apare *Colonato* la Romani, cu scopul de a atribui pământ marelui număr de prizonieri făcuţi de Claudio Goticul. ***(St.I.704-706, Tav. Cronol. p.281).*** Rosmini, în *Filosofia del dritto, Cartea IV, Secţiunea II, Cap.VI, Art. IV,* spune că nu cunoaşte o lege mai veche de cea a lui Costanzo, dată în 359 Colonilor: acestui an îi este atribuit deci *Colonato.* Există posibilitatea însă de a | | 269 d.Hr. | Importante victorii ale lui Claudio, zis Goticul, asupra Goţilor. Număr foarte mare de prizonieri, printre care Unila, fecioară regală. ***(St.I.702-706, Tav. Cronol. p.281).*** Consecinţele unei astfel de victorii păreau să fie imense totuşi, aşa nu a fost. Conform lui Pollione, Claudio scria Senatului : ..." Capti *reges plerique*: captae diversarum gentium *nobiles faeminae*: impletae Barbaris servis, *senibusque cultoribus* Romanae provinciae". |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | fi existat legi precedente asupra acestui argument, deşi nu au fost înregistrate nici în Codexul Teodosian, nici în cel Iustinian;<br>şi, dacă nu au existat, atunci faptele au precedat legile. Există deci o legătură cu numărul Colonilor Gotici aduşi în Imperiu, după victoriile lui Claudio. | | | Se va putea oare dubita de îmbogăţirea *Colonato Romano*, datorată acestei prăzi de război? |
| 271 d.Hr. | Aurelian Augusto îi învinge pe Goţii din Cannabaude; câştigă lupta la Roma şi câştigă, mai ales, asupra Amazoanelor lor, pe care le face prizoniere. Dăruieşte mâna Unilei lui Bonoso. ***(St.I.713-715, Tav. Cronol. p.284).*** | | 271 d.Hr. | DesŞippo vorbeşte despre Legaţia Sciţilor Iutungi la Împăratul Aurelian. Probabil este vorba despre Vizigoţii Tervingi, dar, mai mult decât sigur, făceau parte din cepul Getic şi trăiau dincolo de Prut. Dessippo îi trece sub numele de Sciţi şi nu de Germani. ***(St.I.709-711, Tav. Cronol. p.283).*** |
| 274 d.Hr. | Într-o Scrisoare păstrată de Vopisco, Aurelian scrie că soldaţii Imperiului Roman aduşi din Dacia lui Traian, se numesc DACISCI; şi că aceşti DACISCI au luptat alături de el împotriva lui Felicissimo. *(vezi anul 109 d.Hr.)*, ***(St.I.715, Tav. Cronol. p.284).*** | | 271 d.Hr. | Goţii invadează tracia şi Iliria; sunt conduşi de Cannaba sau Cannabaude, despre care unii cred că ar fi Cniva *(vezi anul 250d.Hr.)* |
| 274-275 d.Hr. | Puternicul Împărat Aurelian abandonează Dacia, cucerită într-o altă perioadă de către Traian. ***(St.I.715-716, Tav. Cronol. p.284).*** | | | |

| | |
|---|---|
| 276 d.Hr. | După abandonarea Daciei, probabil că aici s-a produs o mare răzmeriţă. Locuiau aici:<br>1. descendenţii Anarţilor, nominaţi de Caesar (vezi anul 75 î.Hr.);<br>2. descendenţii celor 14 popoare enumerate de Geograful Ptolemeu, în calitate de indigeni ai Daciei Romane. (vezi anul 107 d.Hr.);<br>3. descendenţii nenumăratelor Colonii de Barbari, aduşi de Traian (vezi anul 107 d.Hr.); conform lui Eutropius, printre aceştia se numără probabil şi Victofalii, popoare de o dubioasă origine, poate Caucazică, care au locuit în Dacia Romană după moartea lui Aurelian;<br>4. descendenţii nenumăratelor Colonii de Romani şi a altor popoare supuse Imperiului de acelaşi Traian şi de succesorii săi;<br>5. descendenţii Vandalilor Asdingi, conduşi de Rao şi Rapto primiţi ulterior de Marco Aurelio (vezi anul 174 d.Hr.);<br>6. descendenţii celor 12.000, pe care Dione Cassio i-a numit *Daci Confinanti;* adică liberi, adică Geto-Daci; aceşti *Daci Confinanti* au fost primiţi de Împăratul Commodo *(vezi anul 181 d.Hr.).*<br>Mulţi dintre aceşti Barbari şi Romani s-au supus voinţei lui Aurelian şi s-au retras dincoace de Dunăre, în Tracia, unde au fondat noua, adică falsa Dacie a acelui Împărat. Dar aici erau mai mulţi Romani decât Barbari, iar mare parte dintre locuitori au rămas acolo, în Dacia, care astfel înceta a mai fi considerată Romană. Faptul că mulţi Romani au rămas să trăiască dincolo de Dunăre e demonstrat şi de faptul că astăzi, se mai aude vorbind limba Latină în locurile în care se ridica reşedinţa lui Decebal; dar, cum nu ar ajunge explicaţia, Romanii care au rămas în număr majoritar în Galii, sub Franci, şi în Italia sub variaţii dominatori Germanici, nu au lăsat totuşi idiomul Roman în acele regiuni!<br>Este atât de necunoscută Istoria Daciei, care îşi pierde calitatea Romană, după Aurelian. Cine va putea să nege vreodată că descendenţii anticilor supuşi ai lui Decebal (Anarţii şi cele 14 popoare de cep Dacic, nominate de Ptolemeu sau cei 12.000 de *Daci Confinanti* ai lui Dione Cassio) nu şi-ar fi câştigat libertatea şi nu s-ar fi unit cu Geto-Dacii, vecinii lor dintotdeauna liberi? Peste aceşti Geto-Daci, divizaţi apoi în două mari popoare de Vizigoţi şi Ostrogoţi, au domnit Ostrogota şi fiii şi nepoţii săi până la Ermanaric cel Mare, care va domni apoi peste cele două populaţii, adică peste universalitatea Geto-Dacilor, deşi existau şi nu trebuie să uităm, mulţi *regoli.*<br>Şi , dacă este adevărat, cum nimeni nu va putea contesta, că Ermanaric cel Mare al Amalilor a cucerit Germania Orientală şi toate regiunile de la Mlaştina Meotide (n.m. Marea Azov) până la Baltică, cu siguranţă că acel puternic Rege ceruse ajutorul popoarelor de acelaşi sânge, care pe o perioadă de 170 de ani au trăit sub Romani şi au reuşit într-un final să se elibereze. Iată că sub Ermanaric se reîntregeşte întregul regat Getic al lui Decebal: în acel moment, toţi Romanii, Vandalii şi alţi Barbari care rămăseseră în Dacia ex-Romană, s-au unit cu el căci, mai mult decât sigur, nici nu l-au învins, nici nu au format un nou regat, a cărui faimă să fi ajuns până în zilele noastre.<br>Acum, Gatterer pune a *Patra Epocă:* cea a Daco-Geţilor supuşi Goţilor, la moartea lui Aurelian. Acest lucru l-am dezbătut în mod amplu în **Istorie** *(I.715-717)* şi în **Tabla Cronologică** *(p.287-291)*. De unde ar fi venit aceşti Goţi, Gatterer nu ne spune! Care Scriitor sau în care document istoric se spune că aceştia veniseră din Germania în Dacia abandonată de Romani? Nici acest lucru nu-l spune! Sau cum? Daco-Geţii, care în această perioadă se numeau Goţi, nu locuiau oare dincolo de Prut? Nu locuiau oare în cele două treimi rămase libere, ale Regatului lui Decebal? Nu ar fi avut ei oare dintotdeauna printre ei familia lui Gapto, adică a Amalilor? Nu se supuseseră ei, oare, cu puţin înaintea lui Aurelian, Regelui Ostrogota al Amalilor, iar după Aurelian, Regelui Ermanaric al Amalilor, cu tot cu Vizigoţii şi Ostrogoţii? |

| | |
|---|---|
| | Acesta a murit cu câţiva ani după venirea Hunilor (vezi anul 376-378 d.Hr.), adică cu 80 de ani înainte de naşterea lui Theodoric, strănepotul lui şi Rege al Italiei. Care Istorie este adevărată, care să fi trimis documente de la Theodoric la Cassiodoro şi Iordanes, presupunând că niciun Grec sau Roman contemporan, cum ar fi Ablavio, ar fi scris evenimentele legate despre acel cuceritor? Asupra acestor fapte Iordanes are propria autoritate, mai puternică poate decât oricare alta, căci bunicul său Peria a fost Secretarul lui Candace al Amalilor. ***(St.I.1208, Tav. Cronol. p.539).***<br>Iată ce spune Iordanes *(Cap.XVI)* despre popoarele Germanice cucerite de Goţi: " Gens ista Gothorum, mirum in modum in ea parte, qua versabatur, id est in littore Ponti (Euxini), tanta spatia tenens terrarum, tot sinus maris, tot fluminum cursus; sub cujus dextra saepe Wandalus jacuit, stetit sub pretio Marcomannus, Quadorum Principes in servitutem redacti sunt". Iordanes vorbeşte în mod particular despre timpul Regelui Ostrogota, care a locuit dincolo de Prut şi de-a lungul Pontului Euxin, şi de cele ale lui Ermanaric, care nu ar fi putut să se mişte de la malurile Pontului Euxin şi de la Prut pentru a-i învinge pe Marcomani şi pe Quazi în Germania, dacă Dacia abandonată de Împăraţi nu ar fi fost a sa sau, cel puţin, confederată lui.<br>Gatterer ridică riscul de a răsturna, dacă nu chiar răstoarnă fundamentele Istoriei Daciei şi ale Europei, atunci când susţine că la moartea lui Aurelian, Dacia Romană a căzut în mâinile Goţilor. Da, dacă ar fi vrut să spună că Goţii au fost, fără să comitem vreo eroare, Ostrogoţii şi Vizigoţii supuşi lui Ermanaric, la fel ca şi Geto-Dacii rămaşi, veniţi de la Carpaţi şi Prut în antica lor provincie Sarmizegetusa. Voi spune nu cu fermitate, lui Gattere şi Cluverio, care susţineau că Goţii veniseră de la Danzica pentru ocuparea Daciei abandonate de Romani: şi toate acestea pentru că s-a citit în Eutropius (*Cartea VIII, Cap.II*) că în acea perioadă, provincia era locuită de Victofali, Taifali şi Tervingi. Dar cine i-a spus sau ar fi putut să-i spună lui Gatterer că aceste popoare erau Germanice? Cu siguranţă, Eutropius nu i-a spus! Doar de Victofali s-ar putea dubita, dar Taifalii, aşa cum am mai spus, erau confederaţii Regelui Ostrogota al Amalilor (vezi anul 249 d.Hr.); şi chiar şi Gatterer confesează că Tervingii erau Vizigoţi (vezi Tav. Cronol. p.290). De ce s-ar fi întors, după Aurelian, Vizigoţii Tervingi într-o provincie pierdută de Geţi, în timpul lui Decebal? Şi, chiar dacă Victofalii ar fi fost de origine Germană, nu ar însemna că Ermanaric nu ar fi vrut să aşeze unele dintre triburile acestora în provincia Dacică recucerită sau, cum s-a văzut, chiar şi Vandalii Asdingi erau confederaţi ai Regelui Ostrogota al Amalilor. Eutropius, care nu numi Germanice triburile Taifalilor, Victofalilor şi Tervingilor, nu a spus nici că aceste trei popoare şi-ar fi însuşit, prin arme, Dacia lui Traian şi că ar fi supus într-un moment popoarele găsite acolo, supuse până nu demult Imperiului. Trebuie adăugat că nu numai cele trei popoare ale lui Eutropius au fost plasate aici, ci şi multe alte naţiuni Germanice şi non, fără ca prin aceasta să se poată spune că ar fi dispărut sau murit locuitorii Geto-Daci. Aceştia au rămas mereu dincolo de Prut şi Carpaţi, fie ca învingători, fie ca învinşi, după căderea lui Decebal.<br>*Dacpetoporianii* din *Peutingeriana* se poate să fi fost prezenţi în numărul popoarelor plasate de Ermanaric în Dacia ne-Romană ***(St.I.720, Tav. Cronol. p.291)***<br>Aici este acum inutil să mai enumăr cuceririle făcute de Ermanaric în vastele regiuni dintre Meotide şi Baltică, vorbind îndeajuns despre acestea în **Istorie** şi **Tabla Cronologică.** |

| | |
|---|---|
| 277 d.Hr. | Borgonionii, popoare Germanice sau devenite Gotice după Fastida (vezi anul 250? d.Hr.) se unesc cu Erulii, popoare de la Marea Azov şi îl atacă pe Împăratul Probo, până la Rin. ***(St.I.722, Tav. Cronol. p.291).*** |
| 277 d.Hr. | Probo plasează 16.000 de Barbari în Galii. *Ibid*. |
| 278 - 280 d.Hr. | Plasează 100.000 de Bastarni în Tracia, în acelaşi fel în care Ermanaric plasase mii de coloni împrejurul anticei Sarmizegetusa. Noi şi nobile exemple de măriri ale *Colonato*, la Romani. ***(St.I.724-727, Tav. Cronol. p.292-293).*** |
| 278-280 d.Hr. | Gautunii, considerate popoare Gotice, atacă Imperiul alături de Gepizi şi Vandali. O parte dintre aceşti Vandali ar fi putut să fie deja confederaţi cu Ostrogota al Amalilor. *Ibid*. |
| 282 d.Hr. | Unila rămâne văduvă, după ce Bonoso se spânzură; Probo o ţine alături, cu mare onoare. *Ibid*.<br>Tiridate al Armeniei luptă alături de Probo împotriva Goţilor. *Ibid*.<br>Borgonionii, cu toate că deveniseră popoare Gotice, se aliază cu Germanii împotriva lui Massimiano Augusto ***(St.I.729, Tav. Cronol. p.294)***. |
| 291 d.Hr. | Războaie între Iutungi, Tervingi, Gepizi, Vandali, Borgonioni şi Germani: adică între popoarele Gotice şi cele Germanice ***(St.I.731-732, Tav. Cronol. p.295-296)***.<br>*Endinos* şi *Sinisto*, la Borgonioni: Magistraţi din Goţia, nu din Germania. Borgonionii nu cunosc încă uzul *wergeld*-ului. ***(St.I.732-733, Tav. Cronol. p.296).*** |
| 306 d.Hr. | Goţii intră în Armenia ***(St.I.735-736, Tav. Cronol. p.299).*** |
| 322 d.Hr. | Victoriile lui Costantino asupra Goţilor (***St.I.743, Tav. Cronol. p.303).***<br>Alte incursiuni ale acestora în Tracia. *Ibid*. |
| 331 d.Hr. | Convertirea Goţilor la Creştinism; nu a tuturor, dar a unui număr destul de mare. ***(St.I.744-749, tav. Cronol. p.303-305).***<br>Noi victorii ale lui Costantino asupra Goţilor, din care va aduce 40.000 în Imperiu şi le va da numele de *Federaţi*, nume devenit atât de celebru odată cu trecerea timpului. Aorico şi Ararico domneau peste triburile acestor primi Goţi *Federaţi* ***(St.I.749-750, Tav. Cronol. p.307).***<br>Costantino ridică o Statuie în onoarea unui *Federat*, în Senatul de la Constantinopol (*vezi anii 365-367*).<br>Visumaro, Regele Vandalilor Asdingi – ce fuseseră aduşi de Marco Aurelio în Dacia (vezi anul 174 d.Hr.) pe Keres, ce se varsă în Tibisc sau Tisa - este ucis de Geberico, Regele unui trib al Goţilor, supus al lui Ermanaric al Amalilor. ***(St.I.750-752, Tav. Cronol. p.307-308).*** |
| 332? d.Hr. | Ceea ce mai rămâne din Vandalii Asdingi se retrag în Panonia, la Romani. *Ibid*. |
| 332? d.Hr. | Geberico, Regele Geţilor sau Goţilor, pune stăpânire pe teritoriile lăsate de Vandali în Dacia, care fusese ocupată de Traian. *Ibid*. |

| | |
|---|---|
| 332 d.Hr. | Victoriile Goţilor asupra Germanilor sunt descrise de Iordanes. *Ibid*. |
| 334?-337 d.Hr. | Cuceririle lui Ermanaric cel Mare la Marea Azov, în Germania Orientală până la Baltică, dar mai ales asupra Venedilor, primii dintre Slavi. ***(St.I.755-756, Tav. Cronol. p.309).*** |
| 357-358 d.hr. | Costanzo Augusto îi alungă pe Sciţii Iutungi din Reția, pe care aceştia o atacaseră; acest popor se presupune a fi Gotic. ***(St.I.769, Tav. Cronol. p.314).*** |
| 361 d.Hr. | Duritate şi sunete stridente ale limbii Germane de pe Rin, conform spuselor lui Giuliano Cesare. ***(St.I.790-791, Tav. Cronol. p. 320).*** |
| 361 d.Hr. | Germanii încep să construiască case *ritu Romano,* aşa cum ne spune Ammiano Marcellino: particularitate din care reiese cât de necivilizat era poporul Germanic faţă de Geticul sau Goticul lui Ermanaric cel Mare, la jumătatea secolului al IV-lea. *Ibid*. |
| 361 d.Hr. | Traducerea Sfintelor Scripturi făcută de Ulfila în limba Getică sau Gotică: prima carte de dată certă a popoarelor ne-Romane ale Europei. ***(St.I.791-794, Tav. Cronol. p.320-325).*** |
| 361 d.Hr. | Giamblico (nu ştiu dacă cel din Apamea sau cel din Calcide) scrie că în zilele sale, cultul lui Zalmoxis încă mai exista. (***St.I.794, Tav. Cronol. p.321***). Marea naţiune a Daco-Geţilor nu dispăruse, deci. |
| 361 d.Hr. | După ce îi învinge pe Venedi, Ermanaric îi ocupă şi pe Slavini şi Anti: cele mai importante trei triburi ale Slavilor. Daco-Geţii săi, dintre cei care nu se convertiseră Creştinismului, îşi aşază sediul la Baltică. ***(St.I.795-811, Tav. Cronol. p.325-327).*** |
| 361-363 d.Hr. | Goţii sunt la Eufrate. *Ibid*. |
| 365-367 d.Hr. | Războaiele Împăratului Valens împotriva Geţilor sau Goţilor de dincolo de Dunăre. Athanaric este *Judecător* sau Căpetenie a Vizigoţilor Tervingi, iar Temistio îl numeşte *Dinasta al Geţilor*, cu anticul şi nu cu actualul nume al naţiunii. Suerid şi Colia, Fritigerno, Iungerico şi alţi *Optimi* sau *Pilofori* Goţi sunt supuşi decrepitului Ermanaric, al cărui Imperiu începe să se destrame. ***(St.I.803-807, Tav. Cronol. p.328-351).***<br>Jurământul lui Athanaric de a nu mai călca niciodată pe pământ Roman. *Ibid*.<br>Ostrogoţii Suerid şi Colia, spre diferenţă de Athanaric, se retrag în Tracia, în Imperiu. *Ibid*. |
| 365-367 d.Hr. | Costantino ridică Statuia în onoarea lui Rodesto, tatăl lui Athanaric, în Senatul din Bizanţ. *Ibid*. |
| 371 d.Hr. | Perfidia Romanilor faţă de Borgonioni şi răzbunarea acestora. ***(St.I.818-819, Tav. Cronol. p.336-337).*** |
| 372-374 d.Hr. | Athanaric îi persecută pe Creştini. Goţii martiri. Regina Gaato şi fiii săi, Arimerio şi Ducilla. ***(St.I.822-824, Tav. Cronol. p.338-340).*** |

| | |
|---|---|
| 374 d.Hr. | Apariţia Hunilor şi iniţierea transmigraţiei de persoane. ***(St.I.825-832, Tav. Cronol. p.340-342).*** |
| 375-376 d.Hr. | Ultimele evenimente legate de Ermanaric cel Mare, ajuns la vârsta de 110 ani. ***(St.I.834-835, Tav. Cronol. p.343-344).*** |
| 376 d.Hr. | La venirea Hunului, Daco-Geţii, adică Goţii, care fie conduşi, fie trimişi de Ermanaric ajunseseră până la Baltică, în inima Venedică a lui Ptolemeu, după victoriile asupra Venedilor au găsit închise toate căile de comunicaţie spre patria lor de pe Dunăre şi de la Pont. Aici începe Istoria lor Septentrională, care a tulburat pe o lungă perioadă fundamentele Europei Meridionale, făcându-i pe mulţi să creadă că cuceririle Goţilor Zalmoxiani ai lui Ermanaric, în Scandinavia, s-ar fi referit la timpuri străvechi şi extraordinare dinainte de Berico şi că cultul lui Zalmoxis ar fi ieşit din Suedia. Aşa au pretins Carlo Lund şi alţi docţi Suedezi, care observaseră cât de mare era asemănarea dintre religia Suedeză şi cea a Geţilor lui Zalmoxis şi Deceneu. Asemănarea este adevărată, dar cauza ei este falsă! Căci cultul lui Zalmoxis nu a ieşit din Suedia, ci a pătruns acolo o dată cu Goţii lui Ermanaric, cărora le fusese predat în Tracia, după cum spune Herodot.<br>Goţii sau Geţii, care după moartea lui Ermanaric se extinseseră încet-încet peste toate regiunile udate de Baltică, trecând apoi în Suedia, au fondat aici o nouă Ostrogoţia şi o nouă Vestrogoţia, diverse de cele care înfloriseră pe Dunăre, la Pontul Euxin. Au adus toate instituţiile lor, iar universalităţii cuceririlor lor din Danemarca şi Suedia au dat numele comun de Dacia, nume care a durat multe secole în actele publice şi oficiale a ambelor regate. ***(St.I.862-863).*** |

305

PERIOADA A CINCEA. DE LA MOARTEA LUI VALENS AUGUSTO ŞI ERMANARIC AL AMALILOR, PÂNĂ LA ALARIC AL BALŢILOR.

310

| | |
|---|---|
| 376 d.Hr. | Ostrogoţii lui Vinitario, nepotul lui Ermanaric, sunt ocupaţi de Hunii lui Belamiro. ***(St.I.835-840, Tav. Cronol. p.344-346).*** |
| 376 d.Hr. | *Piloforul* Vitimiro domneşte peste tribul Ostrogotic al Grutungilor. Este ucis de Huni, iar regatul revine fiului Viderico, aflat sub tutela lui Alateo şi Safrace. *Ibid*. |
| 376 d.Hr. | Athanaric, *judecător* sau Rege al Vizigoţilor Tervingi face schiţa unui zid de apărare |

| | |
|---|---|
| | împotriva Hunilor de la Dunăre, până la Tira sau Nistru; schiţa rămâne neutilizată, iar el se retrage în Caucaland. *Ibid*. |
| 376 d.Hr. | Ostrogoţii Grutungi, Vizigoţii Tervingi şi alte popoare Gotice, în fuga din faţa Hunului  imploră Împăratului Valens permisiunea de a intra în Tracia. Trec astfel Dunărea împreună cu episcopul lor, Ulfila. Aduc cu ei mari bogăţii. Cei mai importanţi *Pilofori* Tervingi, după retragerea lui Athanaric, au fost Alarivo, Fritigerno şi Farnobio. |
| 376 d.Hr. | Perfidia Căpitanilor Romani îi împinge pe Goţi la ridicarea armelor împotriva Imperiului. Suerid şi Colia, care se retrăseseră în Tracia, se alătură acestora. ***(St.I.841-844, Tav. Cronol. pag.347).*** |
| 376-378 d.Hr. | Crunt război în Tracia, între Goţi şi Romani. Împăratul Valens este ucis. Tinerii Goţi luaţi prizonieri, sunt masacraţi. ***(St.I.845-852, Tav. Cronol. p.349-352).*** |
| 376-378 d.Hr. | Moartea lui Ermanaric. Vastul său regat se dezintegrează, iar Goţii se supun diverşilor Principi. ***(St.I.835, Tav. Cronol. p.347-352).*** |
| 379 d.Hr. | Modare Scita, se presupune a fi Got. *Ibid*. |
| 379 d.Hr. | Jurământul Goţilor de a extermina numele de Roman. *Ibid*. |
| 379 d.Hr. | Ulfila se stabileşte cu Goţii Minori în Moesia. *Ibid*. |
| 379 d.Hr. | Împăratul Teodosio şi Principele Modare se luptă cu Goţii, în Tracia. Un mare număr dintre aceştia sunt recrutaţi de Imperiu sub numele de *Federaţi*. *Ibid*. |
| 380 d.Hr. | Athanaric este alungat din Caucaland, probabil de către Alateo şi Safrace, tutorii Grutungi ai tânărului Rege Viderico. ***(St.I.860-864, Tav. Cronol. p.356-360).*** |
| 381 d.Hr. | Moartea lui Athanaric, refugiat în Constantinopol. *Ibid*. |
| 386 d.Hr. | Conform lui Zosimos, Protingii – adică Grutungii lui Odoteo (care se pare că ar fi acelaşi cu Alateo) – după o lungă perioadă de exil, se reîntorc la malurile Dunării unde, o parte dintre ei sunt ucişi de către Promoto, iar alţii sunt recrutaţi printre *Federaţi*. ***(St.I.872-874, Tav. Cronol. p.364-365).*** |
| 395 d.Hr. | După moartea Împăratului Teodosio, Goţii Federaţi recrutaţi nu-şi mai primesc salariile; Alaric al Balţilor pătrunde şi prădează Macedonia şi Grecia. ***(St.I.885-890, Tav. Cronol. p.371-376).*** |
| 395 d.Hr. | Pentru a obţine pacea, Rufino – Prefectul Pretoriului al Arcadio Augusto – se îmbracă în veşminte Gotice. *Ibid*. |
| 395 d.Hr. | Unnimundo, fiul lui Ermanaric cel Mare şi tatăl lui Sigismundo, este învins de Hunii lui Belamiro. În acest timp, Vinitario al Amalilor, ruda sa, îi conduce pe Ostrogoţi împotriva Slavilor Anti şi Regelui acestora, Box. *Ibid*. |
| 395 d.Hr. | Hunul Belamiro se aliază cu Unnimundo şi Sigismundo împotriva lui Vinitario al Amalilor, pe care îl ucid. Belamiro se căsătoreşte cu Valodamarca a Amalilor, nepoata lui Vinitario. *Ibid*. |
| 398 d.Hr. | Predicaţia Sfântului Giovanni Crisostomo converteşte mulţi dintre Goţi la Creştinism. Fravitta, ilustru *Pilofor*, rămâne Păgân, adică Zalmoxian. Creşte autoritatea lui Gaina, Căpetenia lor, în Constantinopol. ***(St.I.896-899, Tav. Cronol. p.386-388).*** |
| 399 d.Hr. | Oraţia lui Sinesio împotriva Goţilor *Federaţi* din Constantinopol. ***(St.I.900-907, Tav. Cronol. p.389-393).*** |
| 399-400 d.Hr. | Tumulturi ale lui Tribigildo, Căpetenia Ostrogoţilor Grutungi *Federaţi*, în Asia Minoră. Tumulturi şi insolenţe ale lui Gaina. Moartea amândorura. Alaric al Balţilor, |

| | |
|---|---|
| | în Italia. *Ibid*. |
| 401 d.Hr. | Radagaiso (nu se ştie dacă de origine Hun, Alan sau Vizigot) i se alătură lui Alaric, în atacarea Italiei. *Ibid*. |
| 402 d.Hr. | Alaric este învins de Stilicone la Pollenza şi Verona. ***(St.I.907-910, Tav. Cronol. p.394-396).*** |
| 404 d.Hr. | Sunia şi Fretella, Goţi Catolici, îi scriu Sfântului Girolamo, în Palestina, şi obţin anumite clarificări asupra Psalmilor. ***(St.I.910-914, Tav. Cronol. p.396-399).*** |
| 404 d.Hr. | Înfrângerea lui Radagaiso, care adunase imense armate de popoare Gotice şi Germanice. *Ibid*. |
| 406 d.Hr. | Vandalii, Alanii şi Şvabii trec Rinul şi pătrund în Galii, până la Pirinei. *Ibid*. |
| 406 d.Hr. | Popoarele Gotice, numite de către Romani - în *Notizia dell'Impero*, drept *Federaţi*. Vandalii şi Iutungii, în Egipt. Iutungii şi Goţii, în Siria şi pe Eufrate. *Ibid*. |
| 407 d.Hr. | Borgonionii se opresc la Rin şi locuiesc zona care astăzi se numeşte Alsacia. *Ibid*. Procopius spune că Vandalii şi Goţii vorbeau aceeaşi limbă; iar Agatia spune că Borgonionii şi Goţii erau unul şi acelaşi popor. Adică deveniseră acelaşi. *Ibid*. |
| 408-409 d.Hr. | Alaric se reîntoarce în Italia şi începe războiul. Prădează Roma, dar se demonstrează a fi mărinimos. ***(St.I.918-928, Tav. Cronol. p.400-405).*** |
| 409-410 d.Hr. | Alaric prădează întreaga Italie. (...). Moartea sa. ***(St.I.973-454, Tav. Cronol. p.432-434).*** |

PERIOADA A ŞASEA.VIZIGOŢII ÎN GALII ŞI ÎN SPANIA. OSTROGOŢII SUPUŞI HUNILOR MUNZDUCCO ŞI ATTILA.

Înainte de a vorbi despre Vizigoţi şi Ostrogoţi, trebuie să notez că Goţii sau Dacii lui Ermanaric care se aşezaseră de-a lungul Balticei, penetrează Suedia.

| | |
|---|---|
| 409-410? d.Hr. | Mă întreb dacă *Asii*, tovarăşii de arme ai celui care în sec. al IV-lea şi al V-lea al Erei Creştine s-a dat drept Zeul Odin, sunt cei veniţi de la Decebal? Mă întreb dacă cultul Odinic ce semăna atât de mult cu cel Zalmoxian, nu o fi intrat oare în Scandinavia? (***St.I.941-943, Tav. Cronol. p.412-414***). |
| 409-410? d.Hr. | Noii *Capnobaţi* din Septentriune sunt identici cu cei Getici, descrişi de Poseidonios (*vezi anul 129 î.Hr.*) *Ibid*. |
| 409-410? d.hr. | Propagarea cântecelor şi poveştilor Gotice cu privire la antichitatea foarte veche a acelui popor. *Ibid*. Perioada rugurilor, numită *Brunahold*; *Valhalla* şi *Berserkers*, adică furibunzii. *Ibid*. |
| 409-410? d.Hr. | Lipsa uzului Germanic al *wergeld*-ului la Geto-Dacii din Scandinavia şi lipsa lui din primele colecţii ale foarte anticelor lor legi. ***(St.I.957-958, Tav. Cronol. p.423-425).*** |

| | |
|---|---|
| 409-410? d.Hr. | Reşedinţa Ostrogoţilor în Scandinavia, potrivit lui Iordanes. Vagot şi Gautigot. Mă întreb dacă alfabetul Ulfilan nu ar fi penetrat în Scandinavia? Goţii în Insulele Britanice. Tradiţii legate de originea Gotică a Picţilor. Originea Scitică a Sfântului Epifanie de Salamina. ***(St.I.960-965, Tav. Cronol. p.426-429).*** |
| 409 d.Hr. | Unnimundo, fiul lui Ermanaric cel Mare al Amalilor, care slujea ignobil pe lângă Huni, se spune că îi învinge pe Şvabi. Îi lasă regatul Ostrogotic nu lui Sigismundo – probabil dispărut înainte de fapt, ci lui Torrismondo, care-l va genera pe Berismundo, tatăl lui Viterico al Amalilor. Între timp, Vinitario al Amalilor – care fusese ucis de hunul Belamiro, lăsase în urma sa 3 copii, unuia dintre care i se va naşte apoi Teodemiro, tatăl lui Theodoric, Rege al Italiei. ***(St.I.965-968, Tav. Cronol. p.429-430).*** |
| 409 d.Hr. | Goţii *Psatiriani* şi *Bucellari*. Episcopul Selina, discipolul lui Ulfila. *Ibid*. |
| 409-410 d.Hr. | Alanii, Şvabii şi Vandalii pătrund în Spania şi o devastează. ***(St.I.971-973, Tav. Cronol. p.431-432).*** |
| 411 d.Hr. | Paulus Orosius spune că Geţii nu erau alţii decât Goţii şi distinge în mod net Dacia, unde este situată Goţia, de Germania. ***(St.I.984-997, Tav. Cronol. p.437-448).*** |
| 411 d.Hr. | Moartea lui Torrismondo al Amalilor, Regele Ostrogoţilor; fiul său, Berismundo, şi nepotul Viterico fac plan să fugă din regatul ocupat de Huni. *Ibid*. |
| 412 d.Hr. | Ataulfo, cumnatul lui Alaric al Balţilor, după ce prădează din nou Italia, ajunge la pact cu Împăratul Onorio şi abandonează peninsula, trimiţându-i pe Vizigoţi să lupte împotriva Barbarilor, care jefuiau Spania şi Galiile. *Ibid.* |
| 414 d.Hr. | Sigesario, Episcop Got din şcoala lui Ulfila, se alătură Vizigoţilor. Ataulfo elaborează un mare plan de a da o ultimă şi decisivă lovitură Imperiului, dar se căsătoreşte cu Placidia, sora Împăratului Onorio Augusto. *Ibid*. |
| 415 d.Hr. | Ataulfo moare la Barcellona. Îi succede Singerico şi, după numai 7 zile, Vallia, mare nobil între Vizigoţi. *Ibid*. |
| 417 d.Hr. | Berismundo şi Viterico ai Amalilor se adăpostesc la Regele Vallia, fără însă a-şi revela nobilitatea numelui. ***(St.I.1001-1006, Tav. Cronol. p.451-453).*** |
| 417 d.Hr. | Theodoric I al Balţilor îi succede lui Vallia, în regatul Vizigot; el îi onorează pe Berismundo şi Viterico ai Amalilor, deşi nu le cunoaşte numele. *Ibid*. |
| 417 d.Hr. | Conversia Borgonionilor la Creştinism. Antichitatea legilor lor, în care nu mai apare uzul *wergeld*-ului Germanic. *Ibid*. |
| 420 d.Hr. | Legaţia lui Avito la Theodoric, Regele Vizigoţilor, şi legarea prieteniei cu acesta. ***(St.I.1017, Tav. Cronol. p.459).*** |
| 428 d.Hr. | Regele Genserico conduce Vandalii, în Africa. ***(St.I.1036-1037, Tav. Cronol. p.469).*** |
| 429 d.Hr. | Goţii sunt măcelăriţi de Ezio, în Galii. Victoria acestuia asupra Iutungilor, popor Gotic. ***(St.I.1039-1044, Tav. Cronol. p.470-475).*** |
| 430 d.Hr. | Limba Gotică, adică Ulfilană, se răspândeşte peste regiunile Rinului şi Dunării. Importante mărturii ale lui Valafridus Strabo despre aceasta. *Ibid*. |
| 430 d.Hr. | Războiul Hunilor şi al Regelui lor, Uptar, împotriva Borgonionilor *(vezi anul 407 d.Hr.)* din Alsacia. *Ibid*. |
| 436 d.Hr. | Hunii lui Attila se unesc cu Ezio şi distrug regatul Borgonionilor, aflat sub stăpânirea lui Guntario, fiul lui Gibica. *Niebelungen*, poem ilimitat. ***(St.I.1054-1056, Tav. Cronol. p.483-485).*** |

| | |
|---|---|
| 445 d.Hr. | Populaţia rămasă din Borgonionii lui Guntario şi alţi Borgonioni se stabilesc în Savoia, sub Gundeuco, fiul lui Guntario. ***(St.I.1134-1135, Tav. Cronol. p.513-514).*** |
| 446 d.Hr. | Gepizii, popor Gotic, şi Regele lor Arderico se supun lui Attila. ***(St.I.1140-1141, Tav. Cronol. p.516).*** |
| 449 d.Hr. | Se poate oare ca Iuţii sau Viţii să fi fost Goţii aduşi de Ermanaric, la Baltică? Ştiri dovezi cum că pentru aceşti Goţi, Dania şi o parte din Suedia se numesc *Dacia.* Iuţii şi Anglo-Saxonii descind în Anglia. ***(St.I.1147-1150, Tav. Cronol. p.519-552).*** |
| 451 d.Hr. | Graţie lui Avito, Ezio primeşte ajutor de la Vizigoţi şi de la Regele lor Theodoric I al Balţilor, împotriva lui Attila, care pătrunsese în Galii. Berismundo al Amalilor, ce îi ura pe Huni, trăia probabil încă în Toulouse, la Theodoric. ***(St.I.1181-1189, Tav. Cronol. p.530-533).*** |
| 451 d.Hr. | Fiii lui Vinitario al Amalilor şi alţi Principi Amali îl urmăreau pe Attila cu Ostrogoţii şi cu Gepizii Regelui Arderico; din rândul lor făcea parte şi Andagis, fiul lui Andala şi tatăl lui Guntigi, zis şi Baza. *Ibid*. |
| 451 d.Hr. | Andagis al Amalilor îl ucide pe Theodoric I al Balţilor, în bătălia de pe Câmpiile Catalaunice câştigată de Ezio şi Vizigoţi împotriva lui Attila. *Ibid*. |
| 451 d.Hr. | Torrismondo al Balţilor îi succede tatălui său, Theodoric. *Ibid*. |
| 453 d.Hr. | Moartea lui Attila. |
| 453 d.Hr. | Torrismondo este ucis de fraţii săi, iar unul dintre ei, Theodoric II, îi succede la tron. (...). ***(St.I.1223-1227, Tav. Cronol. p.545).*** |
| 453 d.Hr. | Baiovarii sau Bavarii sunt nominaţi pentru prima dată de către Iordanes: popoare Germanice, pentru că uzau *wergeld*-ul, la fel ca Longobarzii. *Ibid*. |
| 453 d.Hr. | Arderico, Regele Gepizilor, îi învinge pe fiii lui Attila în bătălia de la Netad. Imperiul Hunic de pe Dunăre este distrus. Arderico se stabileşte în antica Dacie a lui Traian. Cei 3 fiii ai lui Vinitario al Amalilor şi Ostrogoţii se opresc în Panonia. Popoarele tributare lui Attila îşi dobândesc libertatea şi se divid în multe regiuni. Unii dintre ei sunt salariaţi de Romani. ***(St.I.1206-1213, Tav.Cronol. p.539-540).*** |
| 453 d.Hr. | Candace al Amalilor, fiul lui Guntigi – zis şi Baza, devine Regele unei părţi dintre Sciri, Satagari şi Alani, scoşi de sub domnia lui Attila. Îl are drept consilier pe Peria, care a fost bunicul Istoricului Iordanes. *Ibid*. |
| 453 d.Hr. | Creşte numărul Goţilor numiţi Minori, adică a celor ai lui Ulfila, în Tracia. *Ibid*. |
| 453 d.Hr. | Vidioarii sau Vidivarii, adică ceea ce mai rămăsese din multe popoare, poate chiar şi dintre Goţi, se stabilesc la gura Vistolei. *Ibid*. |
| 455 d.Hr. | Theodoric II vrea ca Avito să aibă Imperiul: şi l-a avut. *Ibid*. |
| 455 d.Hr. | Vandalii jefuiesc Roma. *Ibid*. |
| 456 d.Hr. | Gundeuco, fiul lui Guntario şi Rege al Borgonionilor, obţine mari cuceriri de pământuri în Galii, de la Magistraţii Imperiului. ***(St.I.1230-1231, Tav. Cronol. p.547).*** |
| 456 d.Hr. | Fiii lui Attila ridică armele împotriva fiilor lui Vinitario al Amalilor, Principilor Ostrogoţi; adică împotriva lui Valamiro, Teodemiro şi Videmiro. ***(St.I.1236, Tav.*** |

| | |
|---|---|
| | ***Cronol. p.549).*** |
| 456 d.Hr. | Lui Teodemiro i se naşte Theodoric, care va deveni Regele Italiei. ***(St.I.1236-1237, tav. Cronol. p.549).*** |
| 471 d.Hr. | O dată cu naşterea lui Theodoric, mi se pare inutilă continuarea a *Fasti Getici* a Ostrogoţilor, care sunt descrise în *Storia d'Italia*. Vă rog doar să recitiţi ceea ce am scris în jurul anului 430 d.Hr., în legătură cu propagarea limbii Ulfilane sau Getice, în Germania Meridională. (***St.I.1284-1285, Tav. Cronol. p.568-569).*** |
| 475 d.Hr. | Videmiro, vărul lui Theodoric al Amalilor, pleacă cu o parte dintre Ostrogoţi în ţara Vizigoţilor. ***(St.I.1303, Tav. Cronol. p.575).*** |

| | |
|---|---|
| 477 d.Hr. | Conform lui Enea din Gaza, o mână de Geţi sau Goţi neconvertiţi la Creştinism şi rămaşi dincolo de Dunăre făceau încă sacrificii către Zalmoxis. ***(St.II41-42).***<br>Cine nu vrea să creadă, că limba Gotică a lui Ulfila a fost adusă în Galii şi Spania de către Berimundo (vezi anul 417 d.Hr.) şi, mai ales, de armata Gotică a lui Videmiro al Amalilor? Limba care s-a vorbit şi scris în Italia de către Ostrogoţi şi din care avem opere de valoare (unice, ce se află doar în Italia) în ***Codice Argenteo*** al Evangheliilor Ulfilane din Upsal, în ***Papiro d'Arezzo*** şi, în special, în ***Papiro di Napoli***; sau în ***Calendario***, în ***Omilia*** Ostrogoţilor şi în multe alte scrieri Ulfilane, publicate de Mai şi de Castiglioni?<br>Docţii Autori Maurini din *Nuovo Trattato di Diplomatica (I.706 (*A.1730)) au negat faptul că în Spania ar fi existat scrieri Ulfilane. Dacă nu s-au găsit, atunci se vor găsi! În Italia s-au descoperit foarte târziu. Deja de ceva vreme, am avut în mână un Comentariu al unui Anonim, publicat de doctul Bonaventura Vulcanio, socrul şi mai doctului Giuseppe Scaligero[22], în care nici unul, nici altul nu puneau în dubiu faptul că anticii Geţi s-au numit ulterior Goţi. Vulcanio şi-a intitulat Opusculul: *Delle Lettere Getiche o Gotiche,* iar Giuseppe Scaligero, pentru a lăuda această muncă, a adăugat în câteva versuri, că limba Gotică era limba Getică, în care Ovidiu, la Tomi, scrisese un Poem. Ceea ce mi-a atras atenţia în mod deosebit la Anonimul lui Vulcanio, au fost câteva versuri trohaice, pe care nici autorul nu le cunoştea, legat de inventatorii alfabetelor de la Moise şi până la noi. Conclude Poetul:<br><br><< Gulphilas prompsit GETARUM, QUAS VIDEMUS, ULTIMAS (*literas*)>>.<br><br>Deci, autorul acestor versuri nu numai că îi considera pe Goţi, Geţi, dar mai şi spunea, că alfabetul Ulfilan, *ştiut de el*, era ULTIMUL; şi asta, fără să fi spus vreun cuvânt de vreun alfabet German.(...). P.Sirmondo, cel ce nu va fi niciodată îndeajuns celebrat, a publicat în 1619 *Carmi:* în acesta, la rândul 20 se citeşte versul care mi-a ridicat atât de mult curiozitatea. Alfabetul Getic era deci vulgar în Spania, printre Vizigoţii sec.al VII-lea; iar Eugenio, episcopul din Toledo, îl *folosea* în zilele sale. Aceasta era limba Ulfilană, despre ale cărei bogăţii ne vorbesc astăzi Grimm, Bopp şi mulţi alţi docţi, cum ar fi Mai şi Castiglioni. Mie îmi este de ajuns Cassiodoro care, în plin Senat, comenta (oricât de adulator ar fi fost): *uberta del patrio linguaggio* al Amalasuntei[23]. Fiii Patricianului Cipriano (şi ei oricât de adulatori să fi fost) studiau limbajul Ulfilan al Ostrogoţilor[24]: Ei bine, şi puteau să-l studieze, pentru că era un limbaj scris, aşa cum exista din timpul lui Deceneu (*vezi pag.74*) şi al lui Ovidiu, chiar dacă fără caracterele lui Ulfila. Acelaşi lucru s-a întâmplat şi în Armenia.<br>O limbă atât de bogată, cum era cea a Amalasuntei, nu se poate asemăna cu asprele sunete auzite de Giuliano Apostata la marginea Rinului (*vezi anul 361 d.Hr.*). Că acelea erau sunete delicate, vreau să readuc aminte cuvintele lui Otfrid Germanul, care a trăit în Magonza, înspre jumătatea sec. al IX-lea:<br><br><<Linguae Theothiscae *barbaries, inculta et indisciplinabilis* atque *insueta capi* fraeno Grammaticae....*difficilis scriptu* propter literarum congeriem aut INCOGNITAM SONORITATEM .....Ob STRIDOREM DENTIUM>>etc.<br><br>Şi, în acelaşi mod scria Diaconul Giovanni din Roma, în sec. al IX-lea, referindu-se la Germani şi Gali, adică la Franci[25]: |

22 Bonaventurae Vulcanii, De litteris et lingua *Getarum* Şivz Gotorum. Item de Notis Lombardicis. Lugduni Batavorum, apud Plantinium, 1597 in 12° (pag.140).

23 (Regina) *nativi sermonis ubertate* gloriatur. ***CasŞiod. Var.Cartea XI, Epist.1***

24 Pueri stirpis Romanae *nostré linguâ* loquuntur (era scris în numele Regelui ArAlaric); eximie indicantes, se exhibere nobis futuram fidem, quorum *jam videntur affectasse sermonem*. *Id.Ibid.Cartea VIII, Epist.21.*

25 *Ioh.Diac. In Vita S.Gregorii, Cartea II, Cap.7*